

KAPITEL 1

EN TOLKNINGSHISTORISK ÅTERBLICK

IDÉER HAR OFTA en historia, som kan vara okänd för de människor som tror på dem. Detta gäller i hög grad om den tolkning Sällskapet Vaktornet har gett de "hedningarnas tider" Jesus hänvisar till i Lukas 21:24. Många gånger är också okunnigheten om en idéns uppkomsthistoria förenad med en fanatisk tro på att den är sann. Det är visserligen sant att kunskapen om hur en viss idé har uppstått och utvecklats inte nödvändigtvis bevisar att den är falsk, men en sådan kunskap gör oss bättre rustade att bedöma dess värde. Detta första kapitel skall därför ägnas åt att infoga Sällskapet Vaktornets tolkning av "hedningarnas tider" i dess idéhistoriska sammanhang.

"Årsdagsprincipen"

Längden av den period som Jesus i Lukas 21:24 kallar för "hedningarnas tider" har av en del uttolkare, däribland Sällskapet Vaktornet, beräknats till 2520 år. Denna beräkning är grundad på den så kallade "årsdagsprincipen". Enligt denna princip skall en "dag" i Bibelns tidsprofetior uppfattas som *ett år*, "precis som en centimeter på en karta kan stå för ett hundra kilometer". (1)

Ur tidskriften *Vakna!* För 22 april 1974, sidan 15.

Beräkningen att "hedningarnas tider" är en period på 2520 år som började år 607 f Kr och slutade 1914 e Kr utgör den kronologiska grundvalen för det budskap som Sällskapet Vaktornet predikar världen över.

I bibeln finns det två texter där profetiska perioder uttryckligen räknas på det sättet, nämligen 4 Mos. 14:34 (såsom spejarna hade utforskat landet i 40 dagar skulle israeliterna vandra i öknen i 40 år, "en dag för ett år", NV) och Hes. 4:6 (Hesekiel skulle ligga på sin vänstra sida i 390 dagar och på sin högra sida i 40 dagar och på det sättet profetiskt bära de

missgärningar Israels och Juda riken hade begått under lika många år, "en dag för ett år" NV). Man bör emellertid lägga märke till att dessa tolkningar av de två texterna ges av bibeln själv.

Med tiden började några judiska rabbiner tillämpa detta profetiska räknesätt på de "sjuttio veckorna" i Dan. 9:24-27. **(2)** Men det var inte förrän under det första århundradet e Kr som metoden kom att uppfattas som en *biblisk tolkningsprincip*. Den förste som gjorde det var av allt att döma den berömde rabbinen *Akibah ben Josef* (c. 50-132 e Kr). **(3)**

Ändå var det inte förrän i början av 800-talet som en rad judiska rabbiner började utsträcka årsdagsprincipen till att gälla andra tidsperioder i Daniels bok. Den förste av dem, *Nahawendi*, tolkade de 2300 aftnarna och morgnarna i Dan. 8:14 som lika många år och räknade dem från förstörelsen av Silo (som han daterade till 942 f Kr) till 1358 e Kr, då Messias skulle komma. Likaså uppfattade han de 1290 dagarna i Dan. 12:11 som 1290 år, vilka han räknade från förstörelsen av det andra templet i Jerusalem (70 e Kr) och nådde på så sätt fram till samma tidpunkt, 1358 e Kr. **(4)**

Nahawendi följdes snart av andra, till exempel *Saadia ben Josef* från samma århundrade och *Solomon ben Jeroham* från 900-talet. Den sistnämnde tillämpade metoden på de 1335 dagarna i Dan. 12:12 och kom fram till 968 e Kr som året för Israels befrielse. Den berömde rabbi *Rashi* (1040-1105 e Kr) förlade slutet på de 2300 "årsdagarna" till 1352 e Kr, då han trodde att Messias skulle komma. *Abraham bar Hiyya Hanasi* (c. 1065-1136 e Kr) avslutade de 1290, 1335 och 2300 "årsdagarna" vid olika tidpunkter. 2300-årsperioden skulle t ex sluta år 1468 e Kr. **(5)** Detta är bara några exempel. Många andra judiska uttolkare fortsatte till långt in på 1800-talet att fastställa tidpunkten för Messias ankomst med hjälp av årsdagsprincipen.

"Årsdagsprincipen" bland kristna uttolkare

Den italienske abboten *Joakim av Floris* (c. 1130-1202 e Kr) var av allt att döma den förste *kristne* uttolkare som – troligen influerad av judiska rabbiner – började tillämpa årsdagsprincipen på de olika perioderna i Daniels bok och Uppenbarelseboken. Att idén varit okänd bland kristna under så lång tid var enligt flera framstående uttolkare under 1800-talet ett bevis emot den. Detta poängterades i synnerhet av *Charles Maitland* med polemisk skärpa i en rad arbeten och artiklar. Efter en mycket noggrann undersökning av idén att de 1260 dagarna i Upp. 11:3 är en period på 1260 år drog han slutsatsen att "1260-årssystemet ... var fullständigt okänt till dess en förryckt abbot bekantgjorde detta luftslott för världen år 1190." **(6)**

Många av årsdagsprincipens försvarare under 1800-talet försökte förgäves vederlägga Maitlands påstående. Men till och med den kunnigaste av hans motståndare, den spränglärde prästmannen *E. B. Elliott*, måste efter en grundlig undersökning av alla historiska källor erkänna att "under de första fyra århundradena tolkades de dagar som omtalas i Daniels och Uppenbarelsebokens profetior som bokstavliga *dagar*, inte som *år*, av den kristna kyrkans fäder". **(7)** Och även om många uttolkare från det fjärde århundradet och framåt gav de 1260 dagarna en mystisk eller symbolisk innebörd, tillämpade de aldrig (före 1100-talet) årsdagsprincipen på dem eller på någon annan profetisk tidsperiod. Det enda undantaget var de tre och en halv dagarna i Upp. 11:8, som *Victorinus* (d. år 303) och andra uttolkare efter honom tolkade som tre och ett halvt år. **(8)** Men ingen av dem uppfattade detta som någon *tolkningsprincip*. Elliott blev därför tvungen att hålla med Maitland om att Joakim av Floris var den förste kristne uttolkare som tillämpade årsdagsprincipen på de 1260 dagarna: "Vid

slutet av 1100-talet gjorde *Joakim Abbas*, som vi har sett, ett första klumpigt försök i denna riktning, och på 1300-talet följdes han av Wycliffe-anhängaren Walter Brute" (9)

Joakim räknade de 1260 "årsdagarna" från Kristi tid och trodde därför att de snart skulle mynna ut i en "Andens tidsålder". Även om han inte fastställde något visst årtal, verkar han ha uppfattat 1260 e Kr som senast tänkbara tidpunkt för denna tidsålders inbrott. I varje fall kom efter hans död året 1260 att "bland hans lärjungar betraktas som det kritiska år, som skulle inleda en ny tidsålder, och detta i så hög grad att när året passerade utan någon särskild händelse av vikt upphörde en del att tro på någon av hans läror". (10)

Joakims arbeten kom att skapa en ny tolkningstradition i kristenheten, en tradition där årsdagsprincipen blev själva grundstommen i de profetiska tolkningarna. Under de århundraden som följde fastställdes ständigt nya tidpunkter för Kristi återkomst, de flesta av dem grundade på årsdagsprincipen. De flesta av reformatörerna anammade denna tolkningsprincip, och den omfattades i stor utsträckning av protestantiska forskare till långt in på 1800-talet.

Årsdagsprincipen tillämpad på hedningarnas tider

Som nyss nämnts tillämpade Joakim av Floris årsdagsprincipen på de 1260 dagarna i Upp. 11:3. I föregående vers, där perioden uttrycks i månader, läser vi att "templets yttre förgård" skulle vara "given åt hedningarna, och den heliga staden skall de trampa under fötterna i fyrtiotvå månader." (Upp. 11:2, SFB) Eftersom dessa ord var en klar anspelning på Jesu förutsägelse i Luk. 21:24 att "Jerusalem kommer att trampas ner av hedningarna, tills hedningarnas tider är fullbordade" (SFB), började snart några av Joakims efterföljare uppfatta "hedningarnas tider" som en period på 1260 år. Men då man menade att Upp. 11:2, 3 i symboliska ordalag talar om den kristna kyrkan, tolkade man vanligen "Jerusalem" eller den "heliga staden" som den romerska kyrkan. (11)

Förtrampandet av "den heliga staden" eller kyrkan skulle därför enligt en del upphöra år 1260 e Kr. Andra uppfattade "den heliga staden" som den bokstavliga staden Jerusalem. *Arnold av Villanova* (c. 1235–1313 e Kr), den berömde skolastikern och läkaren, identifierade "hedningarnas tider" med de 1290 dagarna i Dan. 12:11, som han omvandlade till år och räknade från den tidpunkt då de judiska offren avskaffades i samband med romarnas förstörelse av Jerusalem år 70 e Kr. Han väntade därför att hedningarnas tider skulle utlöpa på 1300-talet. Att hedningarnas tider skulle upphöra i en nära framtid sattes också i samband med korstågen, "ty", skrev han, "om inte slutet på hedningarnas tider är nära, hur kan då de 'trognä' återvinna det Heliga Landet från de otrogna?" (12)

Enligt *Walter Brute*, en av Wycliffes anhängare i England vid slutet av 1300-talet, var hedningarnas tider den period då kyrkan dominerades av hedniska ritualer och sedvänjor. Detta avfall började när den siste aposteln hade gått bort (omkring år 100 e Kr) och skulle fortgå i 1260 år. Både denna period och de 1290 årsdagarna, som han räknade från Jerusalems förstörelse år 70 e Kr, hade redan nått sitt slut på hans tid:

"Om nu någon vill ge akt på den upptecknade historien skall han finna att när *Jerusalems* förstörelse var fullbordad, och när det heliga folkets makt hade blivit krossad i grund, och när förödelsens styggelse hade ställts upp, det vill säga *Jerusalems* ödeläggelses avgud, på den heliga platsen där Guds tempel fanns tidigare, hade det gått 1290 dagar, med en dag räknad som ett år, som det vanligen räknas hos profeterna. Och de hedniska folkens tider är

fullbordade, de folks, under vilkas ritualer och sedvänjor Gud tillät den heliga staden att förtrampas i fyrtiotvå månader.” (13)

Eftersom hedningarnas tider redan hade gått till ända trodde Brute att Kristi andra ankomst var omedelbart förestående.

Tiden gick och de tidpunkter som hade fastställts passerade förbi. Det var inte längre möjligt att räkna de 1260 eller 1290 åren från Jerusalems förstörelse eller från apostlarnas död. Utgångspunkten måste därför flyttas fram till ett senare datum. Man började nu uppfatta de förtrampande ”hedningarna” som det romerska påvedömet och det förtrampade Jerusalem som ”den sanna kyrkan”, dvs de grupper som den romerska kyrkan hade förföljt och brännmärkt som ”kättare”. Denna förföljda kyrka identifierades i sin tur med ”kvinnan” i Uppenbarelseboken 12, som måste ta sin tillflykt till en plats ute ”i öknen” under ”ett tusen två hundra sextio dagar”. (Upp. 12:6, 14) Utgångspunkten sattes ofta någonstans på 300-talet.

Denna tolkning var mycket vanlig bland reformatörerna. *John Napier* (1550-1617), den berömda skotske matematikern, som också studerade profetierna, satte början av perioden till omkring 300 eller 315 e Kr och fick den således att sluta under senare delen av 1500-talet. (14) Längre fram kom utgångspunkten att flyttas fram till 500-talet, då påvarna hade uppnått en verklig maktposition. År 1796 skrev t ex *George Bell* i Londontidningen *Evangelical Magazine* att de 1260 åren skulle räknas från 537 eller 553 e Kr och förutsade att Antikrists (påvens) fall skulle inträffa ”år 1797, eller 1813”. (15) Om de 1260 åren skrev han:

”Den heliga staden skall förtrampas av hedningarna, eller papisterna [de påvetrogna], vilka, fastän de är kristna till namnet, är hedningar i fråga om sin tillbedjan och sina sedvänjor. De tillber änglar, helgon och beläten och förföljer Kristi efterföljare. Dessa hedningar tar bort det dagliga offret och sätter upp den styggelse som gör Kristi synliga kyrka öde för en tidrymd av 1260 år.” (16)

Detta skrevs 1795, mitt under franska revolutionen och kort innan påven blev tillfångatagen av de franska trupperna och tvingad att gå i landsflykt. Intressant nog hade dessa händelser i Frankrike och Italien delvis förutsagts nästan ett århundrade i förväg av flera uttolkare, av vilka den mest kände kom att bli den skotske kyrkoherden *Robert Fleming, Jr.* (c. 1660-1716). (17) På grund av dessa anmärkningsvärda förutsägelser kom snart året 1798 (året för påvens landsflykt) att ganska allmänt bland uttolkarna betraktas som det år då de 1260 åren slutade. Denna uppfattning kom också – med vissa mindre avvikelser – att omfattas av Charles Taze Russell och hans efterföljare (fram till 1930), och den omfattas fortfarande av sjundedagsadventisterna.

Franska revolutionen (1789–1799) och dess kaotiska efterverkningar i Europa stimulerade kraftigt intresset för studiet av profetierna, i synnerhet som några av dessa omvälvande händelser delvis hade förutsagts av några uttolkare nästan ett århundrade i förväg. Revolutionen kulminerade i den franska monarkins fall och republikens tillkomst år 1792. De nya extremistledarna skapade en period av terror och kaos i Frankrike och införde en period av nästan oavbrutna erövringskrig, som pågick fram till 1815, då kejsar Napoleon besegrades vid Waterloo.

Historiker är överens om att franska revolutionen markerade en viktig vändpunkt i historien. Den satte punkt för en lång period av relativ stabilitet i Europa, slog den etablerade ordningen i spillror och förändrade människans politiska och religiösa tänkande på ett djupgående sätt.

Historikern Robert Gilpin sammanställer franska revolutionen med trettioåriga kriget 1618-48 och första världskriget 1914-18 och skriver att ”vart och ett av dem ... kan anses ha utgjort *en större vändpunkt i människans historia*.” (18) Och den kände historikern R. R. Palmer förklarar i förordet till Georges Lefebvres bok *The Coming of the French Revolution* (New York: Vintage Press, 1947):

”Till och med i dag, i mitten av 1900-talet, ... kan det fortfarande sägas att franska revolutionen i slutet av 1700-talet var *den stora vändpunkten i den moderna civilisationen*.”

TABELL 1: Tillämpningar av de 1260 årsdagarna

UTTOLKARE	PUBLICERINGSÅR	TILLÄMPNINGAR	ANMÄRKNINGAR
Joakim av Floris	1195	1-1260 e Kr	
Arnold av Villanova	1300	c. 74-1364	hedn. tider = 1290 år
Walter Brute	1393	134-1394	
Martin Luther	1530	38-1328	hedn. tider = 1290 år
Melancthon	1530	660-2000	
A. Osiander	1545	412-1672	
J. Funck	1558	261-1521	
G. Nigrinus	1570	441-1701	
Aretius	1573	312-1572	
John Napier	1593	316-1576	
D. Pareus	1618	606-1866	
J. Tillinghast	1655	396-1656	
J. Artopaeus	1665	260-1520	
Cocceius	1669	292-1552	
T. Beverley	1684	437-1697	
P. Jurieu	1687	454-1714	
R. Fleming, Jr.	1701	552-1794	1260 år á 360 dagar
”	1701	606-1848	= 1242 julianska år
William Whiston	1706	606-1866	
Daubuz	1720	476-1736	
J. Ph. Petri	1768	587-1847	
Lowman	1770	756-2016	
John Gill	1776	606-1866	
Hans Wood	1787	620-1880	
J. Bicheno	1793	529-1789	
A. Fraser	1795	756-1998	1242 julianska år
George Bell	1796	537-1797	
”	1796	553-1813	
Edward King	1798	538-1798	
Galloway	1802	606-1849	1242 julianska år
W. Hales	1803	620-1880	
G. S. Faber	1806	606-1866	
W. Cuninghame	1813	533-1792	
J. H. Frere	1815	533-1792	
Lewis Way	1818	531-1791	
W. C. Davis	1818	588-1848	
J. Bayford	1820	529-1789	
John Fry	1822	537-1797	
John Aq. Brown	1823	622-1844	1260 månår

Denna omvälvning av de politiska och sociala institutionerna i Europa fick många att tro att de levde i *de yttersta dagarna*. Människor av alla kategorier – präster, politiker, jurister och lekmän – fördjupade sig i studiet av profetierna. Mängder av böcker över profetierna gavs ut, profetiska tidskrifter startades och profetiska konferenser hölls på båda sidor om Atlanten. Det religiösa uppvaknandet, som hade börjat i England, spred sig snart till kontinenten och till USA, där det kulminerade i den välkända Millerrörelsen. Förutsägelserna kretsade vanligen kring årtalen 1843, 1844 eller 1847, då man trodde att de 2300 ”årsdagarna” i Dan. 8:14 skulle utlöpa och Kristus komma tillbaka. Mitt i denna febriga atmosfär av religiösa förväntningar och spekulationer föddes en ny tolkning av hedningarnas tider, en tolkning där *de 1260 åren fördubblades till 2520 år*.

Tabell 1 ovan visar ett litet urval av de många olika tillämpningarna av de 1260 och 1290 ”årsdagarna” från Joakim av Floris fram till *John Aquila Brown* (1823). Tabellen skulle lätt kunna utökas och utsträckas till att inkludera uttolkare efter Browns tid. Men tabellen slutar med honom eftersom en ny tolkning av hedningarnas tider började dyka upp vid den tiden. I denna tolkning hade de 1260 åren *fördubblats till 2520 år*.

John Aquila Brown

Den förste uttolkare som började räkna med en profetisk period på 2520 år var av allt att döma *John Aquila Brown* år 1823. Emellertid likställde han inte denna period med hedningarnas tider i Lukas 21:24. I likhet med många andra uttolkare antog han att hedningarnas tider motsvarade perioden på 1260 år, som enligt hans tolkning var *månår* och motsvarade 1222 *julianska* år (se Tabell 1 ovan). Fastän man inte känner till några biografiska data om honom, utövade han ett starkt inflytande på samtidens profetiska tänkande. Han var inte bara upphovsmannen till beräkningen av de 2520 åren. Han var också den förste som tillämpade de 2300 ”årsdagarna” i Dan. 8:14 på perioden 457 f Kr – 1843 e Kr i en artikel som publicerades 1810 i novembernumret av *The Christian Observer*, en månadstidskrift som gavs ut i London. Årtalet 1843 som slutår för de 2300 åren skulle komma att bli brännpunkten för det profetiska intresset både i England och USA, även om några uttolkare avslutade dem 1844 (däribland senare även Brown själv) eller 1847. Året 1843 godtogs enhälligt av alla Millers efterföljare i USA. **(19)**

Browns beräkning att de ”sju tiderna” i Dan. 4 motsvarade en period på 2520 år publicerades första gången år 1823 i ett verk i två band med titeln *The Even-Tide*. **(20)** Han betonar särskilt att han är den förste som behandlar detta ämne:

”Fastän många och lärda volymer har skrivits om profetiska ämnen under gångna tider, har jag inte sett det ämne jag nu tänker ge några kommentarer till behandlas av någon annan författare. Jag anbefaller det åt läsarens uppmärksamhet, förvisso inte med tvekan utan med en stark förvisning om att det kommer att befinnas ge ytterligare bekräftelse åt den rad av profetiska perioder som förutsättes ligga till grund för profetiernas uppfyllelse.”
(21)

Brown grundade sin tolkning av de ”sju tiderna” på Nebukadnessars dröm om det avhuggna trädet i Daniels 4:e kapitel. Han hänvisar aldrig till de ”sju tiderna” av straff som omnämns i 3 Mos. 26:12-28 (där SKB 1917 har ”sjufalt”, medan engelska översättningar i regel har ”seven times”, ibland ”sevenfold”), vilket andra uttolkare gjorde efter honom. ”Nebukadnessar”, skriver Brown, ”förebildade jordens tyranniska kungar, och hans rike förebildade de tre följande riken som skulle uppstå.” Nebukadnessars ”sju tider” eller ”år” av hemsökelse ”kan

Scripture Lines of Time

REIGN OF THE MESSIAH.
FULL GLORY OF THE KINGDOM OF THE SAINTS ON EARTH.

1852 Lunar or Mohammedan years to Daniel's era of Balaamites.

KINGDOM OF ISRAEL.
CONFLICT WITH GOG AND MAGOG.
 1700 Lunar years to Extermination of Mohammedan Abomination.

JEWISH KINGDOM.
BATTLE OF ARMAGEDDON.
 1900 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE GOGS.
 1500 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FIRST BEAST AND THE SECOND BEAST.
 1200 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRD BEAST.
 1000 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FOURTH BEAST.
 800 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FIFTH BEAST.
 600 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE SIXTH BEAST.
 400 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE SEVENTH BEAST.
 200 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE EIGHTH BEAST.
 100 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE NINTH BEAST.
 50 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TENTH BEAST.
 25 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE ELEVENTH BEAST.
 12.5 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWELFTH BEAST.
 6.25 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTEENTH BEAST.
 3.125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FOURTEENTH BEAST.
 1.5625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FIFTEENTH BEAST.
 0.78125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE SIXTEENTH BEAST.
 0.390625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE SEVENTEENTH BEAST.
 0.1953125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE EIGHTEENTH BEAST.
 0.09765625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE NINETEENTH BEAST.
 0.048828125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTIETH BEAST.
 0.0244140625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-FIRST BEAST.
 0.01220703125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-SECOND BEAST.
 0.006103515625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-THIRD BEAST.
 0.0030517578125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-FOURTH BEAST.
 0.00152587890625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-FIFTH BEAST.
 0.000762939453125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-SIXTH BEAST.
 0.0003814697265625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-SEVENTH BEAST.
 0.00019073486328125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-EIGHTH BEAST.
 0.000095367431640625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE TWENTY-NINTH BEAST.
 0.0000476837158203125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTIETH BEAST.
 0.00002384185791015625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-FIRST BEAST.
 0.000011920928955078125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-SECOND BEAST.
 0.0000059604644775390625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-THIRD BEAST.
 0.00000298023223876953125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-FOURTH BEAST.
 0.000001490116119384765625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-FIFTH BEAST.
 0.0000007450580596923828125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-SIXTH BEAST.
 0.00000037252902984619140625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-SEVENTH BEAST.
 0.000000186264514923095703125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-EIGHTH BEAST.
 0.0000000931322574615478515625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE THIRTY-NINTH BEAST.
 0.00000004656612873077392578125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTIETH BEAST.
 0.000000023283064365386962890625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-FIRST BEAST.
 0.0000000116415321826934814453125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-SECOND BEAST.
 0.00000000582076609134674072265625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-THIRD BEAST.
 0.000000002910383045673370361328125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-FOURTH BEAST.
 0.0000000014551915228366851806640625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-FIFTH BEAST.
 0.00000000072759576141834259033203125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-SIXTH BEAST.
 0.000000000363797880709171295166015625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-SEVENTH BEAST.
 0.0000000001818989403545856475830078125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-EIGHTH BEAST.
 0.00000000009094947017729282379150390625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FORTY-NINTH BEAST.
 0.000000000045474735088646411895751953125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FIFTIETH BEAST.
 0.0000000000227373675443232059478759765625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FIFTY-FIRST BEAST.
 0.00000000001136868377216160297393798828125 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

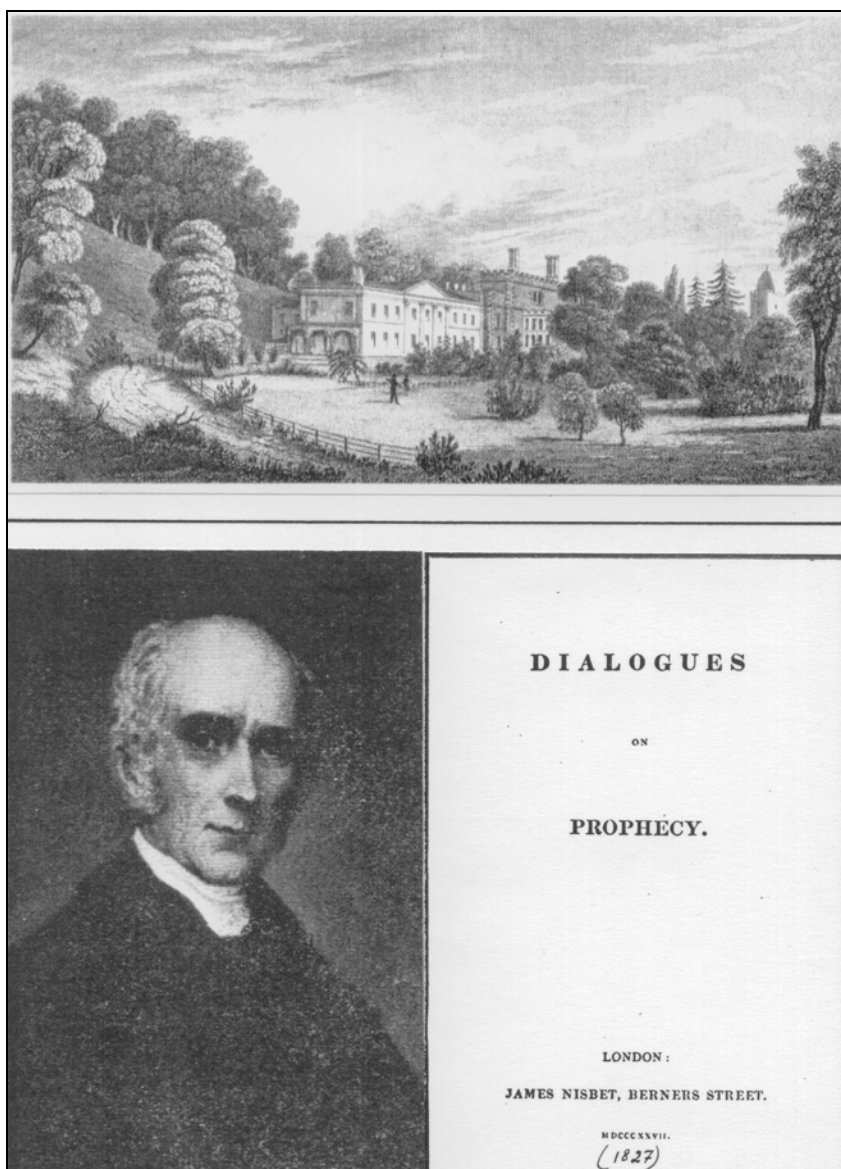
REIGN OF THE FIFTY-SECOND BEAST.
 0.000000000005684341886080801486968994140625 Lunar years to the Resurrection of the Messiah, or raising of the Mohammedans, in creating the power of the Holy Trinity.

REIGN OF THE FIFTY-THIRD BEAST.
 0.0000000000028421709430404

John Aquila Brown's bok *The Even-Tide* (London, 1823), i vilken de "sju tiderna" i Daniel 4 för första gången förklarades betyda 2520 år.

De 2520 åren identifieras med "hedningarnas tider"

Andra uttolkare började snart identifiera de 2520 åren med "hedningarnas tider" i Luk. 21:24. Vid de profetiska konferenser som hölls årligen från 1826 till 1830 i Albury Park i Albury nära Guildford söder om London var "hedningarnas tider" ett av de ämnen som dryftades. Redan under de första samtalen 1826 framkastades idén att dessa tider var 2520 år. **(23)** Många uttolkare räknade "hedningarnas sju tider" från kung Manasses deportation till Assyrien, som daterades till 677 f Kr, till exempel *John Fry* i boken *Unfulfilled Prophecies of Scripture*, utgiven 1835. Detta gjordes tydligen för att få dem att utlöpa samtidigt som de 2300 åren, dvs 1843 eller 1844. Samma år, 1835, gav *William W. Pym* ut sitt arbete *A Word of Warning in the Last Days*, i vilket han beräknade att de 2520 åren skulle sluta 1847. **(24)**

Överst: Residenset Albury Park nära Guildford, söder om London, platsen för de profetiska konferenser som hölls åren 1826-1830. Under dessa konferenser utvecklades vissa idéer som 50 år senare skulle komma att bli centrala delar av Sällskapet Vaktornets budskap, bland annat att *hedningarnas tider var en period på 2520 år, och att Jesu andra ankomst skulle vara en osynlig närvaro.*

Under: Henry Drummond, ägare till Albury Park och värd för konferenserna. Han gav också ut årliga rapporter om de diskussioner som hölls (*Dialogues on Prophecy*).

Andra, som såg fram mot 1836 e Kr, ett årtal som på helt andra grunder hade fastställts av den tyske teologen *J. A. Bengel* (1687-1752), försökte få de "sju tiderna" att utlöpa samma år. Så gjorde *W. A. Holmes*, kansler i Cashel, Irland, i sin bok *The Time of the End*, utgiven 1833. Han daterade Manasses fångenskap till 685 f Kr och räknade de 2520 åren från det året. På så sätt fick han de sju tiderna att utlöpa 1835-1836.

Edward Bickersteth (1786-1850), en protestantisk kyrkoherde i Watton, Herts, prövade olika utgångspunkter för hedningarnas sju tider:

"Om vi räknar Israels fångenskap från 727 f Kr, dvs från Israels första fångenskap under Salmaneser, skulle de utlöpa år 1793, då franska revolutionen bröt ut; och om vi räknar från 677 f Kr, från deras fångenskap under Esarhaddon (samma period då Manasse, Juda konung, fördes bort i fångenskap, 2 Kon. 17:23,24; 2 Krön. 33:11), skulle de utlöpa år 1843; eller om vi räknar från 602 f Kr, då Jojakim slutligen avsattes av Nebukadnessar, skulle de utlöpa år 1918. Alla dessa perioder kan ha samband med motsvarande händelser vid sin avslutning och förtjänar allvarlig uppmärksamhet." (25)

Hedningarnas tider i Millerrörelsen

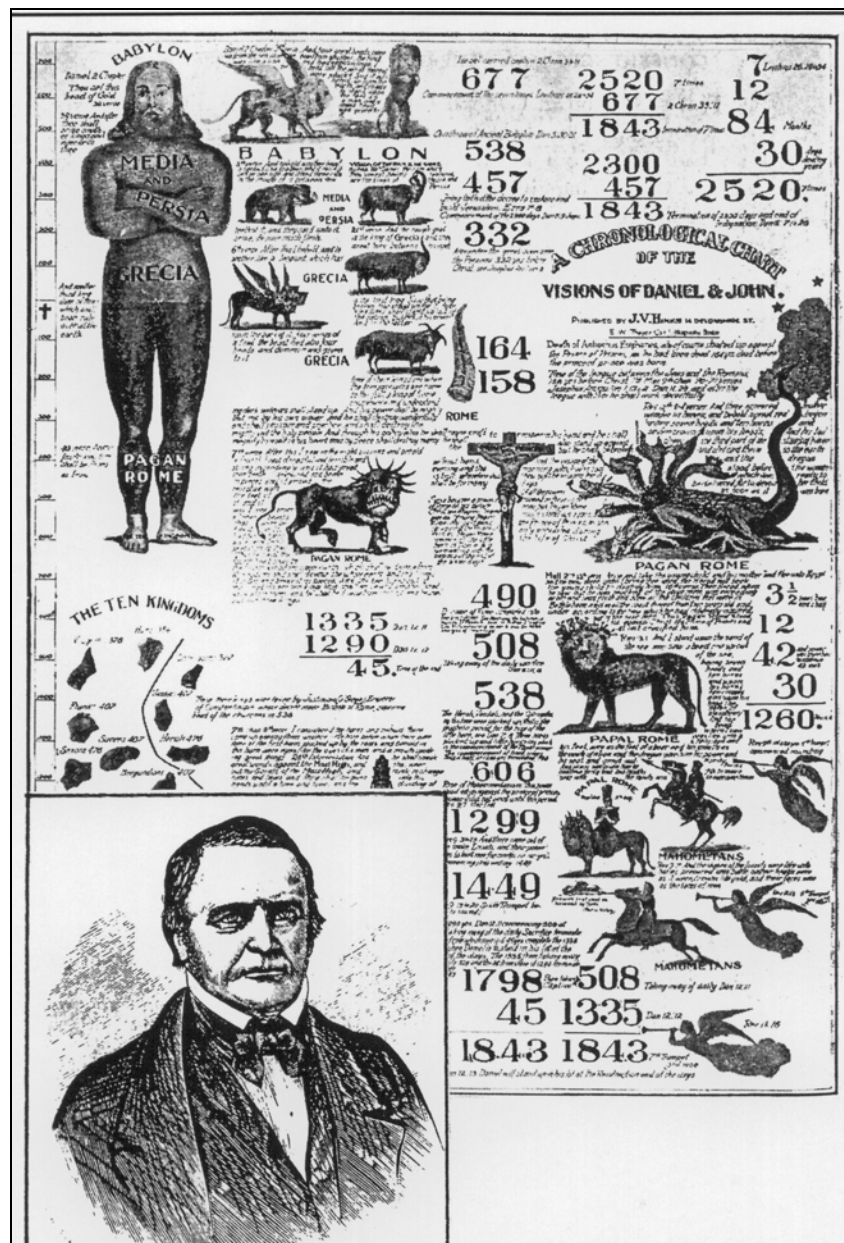
De viktigaste engelska publikationerna över profetierna omtrycktes och spreds i USA, där de starkt kom att påverka många av de amerikanska uttolkarna. Till dem hörde baptistpastorn *William Miller* och hans efterföljare. De flesta, om inte rentav alla tolkningar av profetierna som förekom bland millerianerna var hämtade ur dessa tidigare arbeten. Detta gällde även tolkningen av "hedningarnas tider". Vid den första s k *generalkonferensen*, som hölls i Boston den 14 och 15 oktober 1840, höll Miller ett tal över Bibelns kronologi där han, i likhet med tidigare uttolkare, placerade de "sju tiderna" mellan 677 f Kr och 1843 e Kr. (26)

Andra millerianer som betonade de 2520 åren var *Richard Hutchinson* (redaktör för *The Voice of Elijah*) i en broschyr utgiven år 1843 med titeln *The Throne of Judah Perpetuated in Christ*, och *Philemon R. Russell* i numret för den 19 mars 1840 av sin tidskrift *Christian Herald and Journal*. De 2520 åren förekom också på de planscher som användes av Miller-rörelsens evangelister. (27)

Nelson H. Barbour

Efter "den stora besvikelsen" år 1844 föll Millerrörelsen sönder i en rad mindre adventistiska grupper. Moderrörelsen, *Evangelical Adventists*, decimerades gradvis genom olika utbrytningar. Några, bland dem Miller själv, erkände öppet att tidpunkten var ett misstag. (28) Andra menade att årtalet var rätt, även om de händelser man hade förväntat inte hade inträffat. Man hade väntat "fel sak i rätt tid". Denna ståndpunkt intogs av den grupp som senare kom att bli känd som *sjundedagsadventisterna*, vilka förklarade att Jesus inte hade kommit till jorden utan som överstepräst hade trätt in i det allraheligaste i det himmelska templet. Några ledande millerianer, Apollos Hale, Joseph Turner och Samuel Snow, hävdade däremot att Jesus år 1844 hade installerats på sin tron i himmelen. (29) Många andra började fastställa nya årtal för återkomsten, 1845, 1846, 1847, 1853, 1854, 1866, 1867, 1868, 1873, osv, vilket ledde till att rörelsen splittrades ytterligare. En av ledarna bland Evangelical Adventists, *Jonathan Cummings*, förklarade år 1852 att han hade fått "nytt ljus" över profetierna och att Kristi

återkomst skulle inträffa på hösten 1853 eller våren 1854. Många millerianer slöt upp bakom Cummings och hans tidskrift, *World's Crisis*. (30) Dessa grundade år 1860 ett nytt samfund, *Advent Christian Association* (senare omdöpt till *Advent Christian Church*). George Storrs, som hade varit en av ledarna i Millerrörelsens slutskede, bildade i sin tur tillsammans med några andra en grupp år 1863 som kallade sig *Life and Advent Union*. (31) Samma år bildade Horace L. Hastings ännu en grupp, *Advent Christian Church of God*. Till denna grupp anslöt sig George W. Stetson, som senare tillsammans med Storrs kom att utöva ett viktigt inflytande över Charles Taze Russell.

"1843" – planschen

användes av William Miller (infälld) och hans anhängare när de presenterade budskapet om 1843. Miller presenterade 15 olika "bevis" till stöd för året 1843. De flesta av dem var baserade på olika årsdagsperioder, inbegriper de 2300 och 2520 årsdagarna.

En av Millers anhängare, *Nelson H. Barbour*, tappade tron helt och hållet efter ”den stora besvikelsen” 1844 och for till Australien för att försöka göra sin lycka som guldgrävare där under guldruschen. Femton år senare, 1859, återvände han hem via London. I en återblick berättar han hur hans intresse för de bibliska profetiorna hade väckts på nytt:

”Fartyget lämnade Australien med en adventistbroder ombord som hade förlorat sin religion och som i många år varit i totalt mörker. För att fördriva enformigheten under den långa sjöresan föreslog den engelske sjömansprästen ett systematiskt studium av profetiorna, vilket brodern villigt samtyckte till; ty eftersom han tidigare hade varit millerian, visste han rätt väl att det fanns argument som sjömansprästen skulle få problem med att *besvara*, även om tiden hade passerat.” (32)

Under detta studium gjorde Barbour en ”upptäckt”, som med ens återupprättade hans tro på de kronologiska beräkningarna. Miller, som hade räknat de 1260 ”årsdagarna” från år 538 e Kr (och avslutat dem 1798), hade av någon anledning räknat de 1290 och 1335 ”årsdagarna” i Dan. 12:11, 12 från en tidpunkt som låg 30 år tidigare. Borde inte alla tre perioderna räknas från samma tidpunkt? I så fall hade de 1290 åren slutat 1828 och de 1335 åren skulle sluta 1873! ”Vid ankomsten till London [1860],” berättar Barbour vidare, ”gick han till biblioteket i British Museum, och bland andra omfattande verk över profetiorna hittade han E. B. Elliotts *Horae Apocalypticae*, som vid denna tid var ett standardverk som förfäktade att Herrens ankomst skulle inträffa år 1866”. (33) I samma arbete presenterade Elliott emellertid en tabell, utarbetad av kyrkoherde *Christopher Bowen*, som visade att det vid tiden för arbetets utgivning hade gått 5979 år från människans skapelse. (34) Genom att lägga till de återstående åren upptäckte Barbour att 6000 år skulle nå sitt slut 1873 — dvs samma år som han nått fram till för slutet av de 1335 ”årsdagarna”! Barbour såg i detta en märklig bekräftelse av sin beräkning.

Vid hemkomsten till USA försökte Barbour intressera andra för sitt nya årtal för Herrens återkomst. Från år 1868 började han predika och publicera sina rön, bl a i form av artiklar om kronologi i den förut omnämnda tidskriften *World's Crisis*, som vid den här tiden redigerades av Miles Grant. En av dem som accepterade hans slutsatser var *Jonas Wendell*, en predikant i Advent Christian Church, som år 1870 publicerade den nya kronologin i ett 48-sidigt häfte. (35) Samma år publicerade Barbour själv sina beräkningar i boken *Evidences for the Coming of the Lord in 1873; or The Midnight Cry*. (36) År 1873 startade han en egen månadstidskrift, *The Midnight Cry, and Herald of the Morning*, vars upplaga ”snart ökade till 15000 exemplar i månaden”. Årtalet för återkomsten hade nu flyttats fram till följande år, och tidskriften förkunnade att ”brudgummen var att vänta år 1874”. (37)

Men när även det året hade kommit och gått stod Barbour och hans följeslagare för en tid handfallna:

”När 1874 kom och inga yttre tecken på Jesu ankomst på skyarna eller i köttslig gestalt visade sig, gjordes en allmän omprövning av alla de argument som lagts till grund för ’Midnattsropet’. Och när man inte kunde upptäcka några fel eller misstag ledde detta till en kritisk granskning av de bibeltexter som tycktes ha att göra med *sättet* för Kristi ankomst, och snart upptäcktes det att väntan på Jesu ankomst i *köttet* var ett misstag ...”. (38)

En av läsarna av Barbour's tidskrift, B. W. Keith (senare skribent i *Zion's Watch Tower*), ”hade ägnat sig åt en noggrann läsning av Matteus 24:e kapitel och därvid använt sig av ’Emphatic Diaglott’,” en ny mellanradig ord-för-ord översättning av Nya Testamentet. När han kom fram till verserna 37 och 39 blev han mycket förvånad över att finna följande

lydelse: "Ty såsom Noas dagar var, så skall Människosonens *närvaro* vara". Det grekiska ordet *parousia*, som vanligen översätts med "ankomst" eller "tillkommelse", hade här översatts med "närvaro". En vida spridd idé vid denna tid var att Jesu återkomst skulle ske i två etapper, varav den första skulle vara osynlig. (39) Var det tänkbart att Jesus hade kommit *osynligen* 1874 och sedan dess varit *osynligen närvarande*? Barbour och hans medarbetare anslöt sig till denna förklaring. Årtalet var rätt, förklarade man, men förväntningarna hade varit felaktiga. Man hade än en gång väntat "fel sak i rätt tid":

"Det stod därför klart att fastän *sättet* på vilket de hade väntat att Jesus skulle komma var ett misstag, var ändå tidpunkten, som hade angivits av tidskriften 'Midnight Cry', riktig, och att brudgummen *kom* på hösten 1874," (40)

Vol. 3. SEPTEMBER, 1875. No. 4.

HERALD OF THE MORNING.

52

to ans
I be
and th
God.
to be
adven
took u
has a
I be
the na
the we
only a
to the
is, for
I be
foreve
tinuall
end of
ing of
of all
is calle
it beg
in the
and a
this ti
tion of
ing of
transla
ing of
meet t

The seed of the woman shall
Come thou and all thy
Now the Lord had said to
thy country: into a land that
thee shall all families of
And ye shall be unto Me

"Take off the diadem:
I will overturn it, and
it shall be no
He come whose
and I will give

bruise the serpent's head.
house, into the ark.
Abram, get thee out of
I will shew thee; and in
the earth be blessed.
a kingdom of priests.
remove the crown,
overturn it, and
more until
right it is,
it Han."

D. EGGSWELL,
Dunkville, N. Y.,
Corresponding

J. H. PATON
Albion, Mich.
Editors.

N. H. BARBOUR, Editor, ROCHESTER N. Y.

One Copy, per annum, 60 Cents; Four Copies, to one address, \$2.00.

I believe that though the gospel dispensation will end in 1878, the Jews will not be restored to Palestine, until 1881; and that the "times of the Gentiles," viz. their seven prophetic times, of 2520, or twice 1260 years, which began where God gave all, into the hands of Nebuchadnezzar, 606 B. C. ; do not end until A. D. 1914; or 40 years from this.

Tidskriften *Herald of the Morning* för september 1875, i vilken Nelson H. Barbour för första gången publicerade 1914 som slutåret för de 2520 åren.

Men de flesta läsare av *Midnight Cry, and Herald of the Morning* kunde inte godta denna förklaring och de 15 000 prenumeranterna ”krympte ihop till omkring 200”. Barbour själv var övertygad om att millenniets morgon hade börjat gry och att orden *Midnight Cry* (”midnattsropet”) inte längre borde ingå i titeln på hans tidskrift. Han anmärkte: ”Kan någon upplysa mig om hur ett ’midnattsrop’ kan ljuda *på morgonen?*” (41) Tidskriften, som hade lagts ner i oktober 1874, startades därför på nytt i juni 1875 under det förkortade namnet *Herald of the Morning* (”Morgonens Härold”). Redan i några av de första numren (september och oktober 1875) publicerade Barbour sin beräkning av hedningarnas tider, enligt vilken de hade börjat 606 f Kr och skulle sluta år 1914. (42)

Charles Taze Russell

Charles Taze Russell, en 18-årig affärsman i Allegheny, Pennsylvania, bildade år 1870 tillsammans med sin far Joseph, sin syster Margaret och några vänner och affärsbekanta en bibelstudiegrupp. Gruppen bildades som en följd av de kontakter Russell fått med vissa framträdande adventister, i första hand George Storrs och Jonas Wendell. Wendell, en predikant från The Advent Christian Church, hade träffat Russell vid sitt besök i Allegheny 1869 och fångat hans intresse genom sin kritik av helvetesläran. Storrs’ tidskrift *Bible Examiner* användes flitigt under de studier som bedrevs i Russells grupp.

Fastän Russell visste att några av adventisterna, däribland även Jonas Wendell, hade räknat ut att Jesus skulle komma tillbaka i köttet år 1873 eller 1874, förkastade han själv alla tidsberäkningar – fram till 1876:

”Omkring januari 1876 blef min uppmärksamhet på ett särskildt sätt fäst på profetisk tid och på hur nära förbundet detta ämne är med dessa läror och förhoppningar. Det tillgick på följande sätt: Jag erhöll en tidskrift benämnd ‘The Herald of the Morning’ [Morgonens Härold], sänd af dess redaktör, hr N. H. Barbour.” (43)

Under läsningen av tidskriften fann Russell till sin överraskning att Barbour hade dragit samma slutsats som han själv när det gällde *sättet* för Kristi återkomst – ”att hans tillkommelse skulle vara lik en tjufs samt att han ej skulle komma i köttet utan såsom ett andeväsen, osynlig för människor”. (44) Russell blev genast nyfiken på Barbours tidsberäkningar, och efter en del brevväxling ordnade han så att han kunde sammanträffa med honom i Philadelphia, där Russell uppehöll sig i affärer under sommaren. Han ville att Barbour skulle visa honom, ”fullständigt och skriftenligt, att profetierna pekade på 1874 såsom varande den tid, vid hvilken Herrens *närvaro* och ’skördetiden’ begynte.” Barbour ”kom, och hans bevis tillfredsställde mig”, berättar Russell i sin tillbakablick. (45)

Det är tydligt att Russell under dessa samtal inte bara godtog årtalet 1874 utan *alla* Barbours tidsberäkningar, däribland hans beräkning av hedningarnas tider till perioden 606 f Kr – 1914 e Kr. (46) Medan Russell fortfarande befann sig i Philadelphia skrev han en artikel för Storrs’ tidskrift *Bible Examiner* med rubriken ”Gentile Times: When do They End?” (”Hedningarnas tider: när slutar de?”), som publicerades i oktobernumret 1876. Med utgångspunkt från 3 Mos. 26:28, 33 och Daniels 4:e kapitel fastställde Russell i artikeln längden av hedningarnas tider till 2520 år. Liksom Barbour räknade han dem från Nebukadnessars förstörelse av Jerusalem, daterad till 606 f Kr, och kunde på så sätt avsluta dem 1914 e Kr, ”då Jerusalem skall befrias

för alltid och judarna säga till Befriaren, 'Se, detta är vår Gud, vi har väntat på Honom och Han skall befria oss.' ” (Sid. 27)

Förväntningarna på 1914

Vad skulle då slutet av ”hedningarnas tider” innebära för mänskligheten? I boken *Tiden är nära*, som gavs ut på engelska 1889, förklarar Russell att året 1914 ”kommer att blifva gränsen för ofullkomliga människors styre” och sammanfattar konsekvenserna av detta i sju punkter:

”För det första, att Guds rike ... då skall uppnå full, världsomfattande kontroll, och att det då skall upprättas eller fast grundas på jorden på ruinerna af nuvarande institutioner.

För det andra bevisar det, att han, hvilkens rätt det är att sålunda taga väldet, då skall vara närvarande såsom jordens nye härskare. Och icke endast det, utan det bevisar också, att han måste vara närvarande en anseelig tid före detta datum; ty dessa hedniska regeringars störtande förorsakas direkt däraf, att han krossar dem såsom lerkärl (Ps. 2:9; Upp. 2:27) och i deras ställe upprättar sin egen rättfärdiga regering.

För det tredje bevisar det, att före slutet af år 1914 e. K. kommer den siste medlemmen af den af Gud erkända Kristi församling att förhållas med Kristus, hufvudet; ...

För det fjärde bevisar det, att Jerusalem från den tiden och framåt icke längre skall förtrampas af hedningarna utan skall resa sig från stoftet af gudomlig ogunst upp till ära, ...

För det femte bevisar det, att Israels blindhet skulle börja afvändas vid eller före denna tidpunkt; ty deras ’förhärdelse’, som ’endels’ träffat dem, skulle fortfa endast ’till dess hedningarnas fullhet ingått’ (Rom. 11:25), ...

För det sjätte bevisar det, att den stora ’tid af nöd, hvars like icke har funnits alltifrån den dag, då människor blefvo till’, (vid eller kort efter hedningarnas tiders slut) kommer att nå sin höjdpunkt i en världsvid anarki; ... och de nya himlarna och den nya jorden med sina fridfulla välsignelser skola börja att blifva erkända af den af nöden slagna mänskligheten. ...

För det sjunde bevisar det, att *före detta datum* kommer Guds rike, organiseradt i makt, att vara på jorden och skall så krossa den hedniska bildstoden (Dan. 2:34) samt fullständigt tillintetgöra dessa konungarnas makt.” (47)

Detta var sannerligen mycket djärva förutsägelser. Trodde verkligen Russell att alla dessa märkliga ting skulle inträffa inom de nästföljande 25 åren? Ja, det gjorde han. I själva verket betraktade han sin kronologi som *Guds egen* kronologi. År 1894 skrev han om året 1914:

”Vi ser inget skäl till att ändra på siffrorna – inte heller skulle vi kunna ändra på dem även om vi ville. *De är, tror vi, Guds årtal, inte våra egna.* Men kom ihåg att slutet av 1914 inte är tidpunkten för *början* utan för *slutet* av vedermödans tid.” (48)

Man trodde alltså att ”vedermödans tid” skulle börja *några år före* 1914, ”inte senare än 1910”, och nå sin kulmen år 1914. (49)

Men år 1904, bara tio år före 1914, ändrade Russell sin uppfattning om denna sak. I en artikel i *Zion's Watch Tower* för juli 1904 rubricerad ”Världsomfattande anarki – strax efter oktober år 1914” argumenterade han för att vedermödans tid skulle börja *strax efter* oktober 1914:

”Vi vänta nu, att den anarkistiska kulminationen i den stora nödens tid, som föregår tusenårsålderns välsignelser, kommer att inträffa efter oktober 1914 – mycket snart därefter, tro vi – ’på en enda stund’, ’plötsligt’ ... [därför att] vår fyrtioåriga skördetid, som slutar i oktober 1914, icke bör väntas i sig inbegripa den förskräckliga period av anarki, hvilken Skriften pekar på såsom det öde, som kristenheten har att möta.” (50)

Denna förändring gjorde att några läsare börja undra om det kanske även fanns andra misstag i det kronologiska systemet. En läsare föreslog rentav att biskop Usshers kronologi från 1600-talet kanske vara mera korrekt när den satte Jerusalems förstörelse till 587 f Kr i stället för 606 f Kr. Detta skulle förlägga slutet på de 2520 åren till omkring 1933-34 i stället för 1914. Men Russell bekräftade på nytt sin starka tro på året 1914 och hänvisade till de övriga tidsparalleller som pekade på 1914:

”Vi känner inte till något skäl till att ändra på en enda siffra; att göra det skulle fördärva de mycket framträdande harmonierna och parallellerna mellan den judiska åldern och evangelieåldern.” (51)

I ett svar till en annan läsare förklarade Russell att ”harmonin mellan de profetiska perioderna utgör ett av de starkaste bevisen för att vår bibelkronologi är korrekt. De passar in i varandra som kugghjulen i en fulländad maskin. *Att ändra kronologin till och med bara ett enda år skulle förstöra hela denna harmoni* – så exakta är de olika bevis som har sammanförts i parallellerna mellan den judiska åldern och evangelieåldern.” (52) Dessa argument understöddes ytterligare i artiklar som skrevs av bröderna John och Morton Edgar i Skottland. (53)

Växande tvivel inför 1914

År 1904 var alltså Russell fortfarande lika övertygad om riktigheten av sina årtal som han var 1889, då han hade skrivit att förståelsen av dessa kronologiska komponenter utgjorde det *tecknande med insegel på pannan* som omtalas i Upp. 7:3. (54)

Men allteftersom året 1914 närmade sig blev Russell allt försiktigare i sina uttalanden. I ett svar till en frågande broder 1907 sade han att ”vi aldrig påstått, att våra beräkningar äro ofelbart riktiga. Vi ha aldrig påstått, att de voro *vetenskap* eller grundade på odisputabla fakta och bevis, utan vårt påstående har alltid varit, att de äro grundade på *tro*.” (55) Årtalen verkade nu inte längre vara ”Guds årtal”, som han hade förklarat tretton år tidigare. De kunde vara felaktiga. Russell övervägde rentav möjligheten att åren 1914 och 1915 kunde passera utan att några av de förväntade händelserna inträffade:

”Men låt oss antaga, att år 1915 skulle aflöpa lugnt och fridfullt och lämna bevis för att icke alla de ’utvalda’ blifvit ’förvandlade’, och att det naturliga Israels återställande till ynnest under det nya förbundet (Rom. 11:12, 15) uteblifvit. Skulle icke detta bevisa, att vår kronologi är orätt? Jo, säkerligen! Och skulle icke detta vara en svår missräkning? Jo, i sanning! ... Hvilket slag skulle icke detta vara! En af strängarna på vår ’harpa’ skulle fullständigt brista!

Men, kära vänner, vår harpa skulle dock ännu hafva alla de andra strängarna stämda, och detta är något, som ingen annan samling af Guds folk på jorden kunde berömma sig af.” (56)

En annan osäker faktor var om ett år ”0” mellan år 1 f Kr och år 1 e Kr skulle tas med i beräkningen eller inte. Denna sak hade omnämnts av Russell redan 1904 och fick nu ökad vikt ju mer året 1914 närmade sig. Man hade kommit fram till året 1914 genom att helt enkelt dra 606 från 2520, men nu började man få upp ögonen för att något år ”0” inte är inbegripet i vår kalender. Från den 1 oktober 606 f Kr till den 1 januari år 1 e Kr var det följaktligen bara 605 år och 3 månader, och från den 1 januari år 1 e Kr till den 1 oktober 1914 e Kr var det 1913 år och 9 månader, vilket tillsammans blir 2519 år, inte 2520. En korrigering av detta räknefel skulle innebära att de 2520 åren måste avslutas i oktober 1915 i stället för i oktober

1914. Men när kriget i Europa bröt ut i augusti 1914 var man inte längre benägen att korrigera felet. (57)

Försiktigheten i fråga om året 1914 tilltog under 1913. I artikeln "Let your moderation be known" ("Låt er besinning bli känd") i *The Watch Tower* för den 1 juni 1913 varnade Russell läsarna för att ägna "värdefull tid åt att gissa vad som skall inträffa detta år, nästa år, osv." Hans förtröstan på sitt tidigare publicerade händelseschema var borta: "Detta är de goda tiderna för Guds nåd i Kristus – vare sig församlingens fulltalighet skall fullbordas före 1914 eller inte," anmärkte han. (58) Ännu mer svävande uttryckte han sig i numret för 15 oktober samma år:

"Vi väntar på att den tid skall komma då väldet över världen skall överlämnas åt Kristus. Vi kan inte säga att detta inte skall ske i oktober 1914 eller i oktober 1915. Det är möjligt att vi i denna sak *kan ha räknat fel på ett antal år*. Vi kan inte säga med säkerhet hur det förhåller sig. Vi vet inte. Det är en fråga om tro, inte om vetande." (59)

Tidigare hade 1914 varit ett av "Guds årtal" och att "ändra kronologin till och med bara ett enda år skulle förstöra hela denna harmoni". Nu skrev han däremot att man kunde ha "räknat fel på ett antal år" och att ingenting i denna sak kunde sägas "med säkerhet". Detta var sannerligen en helomvändning!

Russells vacklande tro på kronologin kom ytterligare till synes i *The Watch Tower* för den 1 januari 1914: "Som vi redan har påpekat, är vi ingalunda säkra på att detta år, 1914, kommer att bevittna de radikala och snabba förändringar av systemet som vi har förväntat." (60) Artikeln "The days are at hand" ("Dagarna är nära") i samma nummer är speciellt avslöjande:

"Om det senare skulle visa sig att församlingen inte har förhållits i oktober 1914 skall vi ändå försöka känna oss nöjda med vadhelst Herrens vilja må vara. ... Om året 1915 skulle passera utan att församlingen har upptagits, utan vedermödan, etc., skulle detta för några te sig som en stor olycka. Så skulle dock inte fallet vara med oss själva. Om Herren skickar det så att *tiden skulle komma tjugofem år senare*, då skulle detta vara vår vilja också. ... Om oktober månad 1915 skulle gå förbi och vi själva fortfarande skulle befinna oss här på jorden och saker och ting fortsätta ungefär som nu, och om världen tycktes göra framsteg i fråga om att lösa sina konflikter och ingen vedermöda var i sikte, och om namnförsamlingen ännu inte hade sammanslutit sig, osv., då skulle vi säga att vi tydligen hade gjort ett misstag någonstans i våra beräkningar. Då skulle vi granska profetierna ytterligare, för att se om vi kunde upptäcka något fel. Och då skulle vi tänka: *Har vi väntat fel sak i rätt tid?* Herrens vilja skulle kunna tillåta detta." (61)

I *The Watch Tower* för den 1 maj 1914 återkommer Russell till kronologin. Han tycks nu ha glömt alla sina tidigare tvärsäkra uttalanden i ämnet, eftersom han vill "påminna" sina läsare om att "i dessa spalter och i de sex banden av *Studier i Skriften* har vi framställt allt som rör tider och stunder i form av försök; det vill säga, inte med bestämdhet, inte med anspråk på att vi visste, utan bara kastat fram tanken att 'så och så' tycks vara vad bibeln lär." (62)

Två månader senare verkade det som om Russell var på väg att förkasta sin kronologi helt och hållet. I ett svar till en kolportör, som ville veta om *Studier i Skriften* skulle fortsätta att spridas efter oktober 1914, "eftersom ni har något tvifvel med hänsyn till den fulla uppfyllelsen af allt det, som väntats omkring eller före oktober 1914", skrev Russell:

"Det är vår tanke att dessa böcker skola säljas och läsas årtal in i framtiden, såvida evangeliets ålder och dess verk fortsättes. ... Vi hafva icke gjort något försök att häfda, att vår uppfattning är ofelbar; vi hafva blott framlagt våra bevisföringar och slutledningar och hafva för öfrigt öfverlåtit åt hvar och en läsare plikten och förmånen att själf läsa, tänka och

räkna. *Detta kommer att blifva av intresse hundra år härefter.* Om någon kan räkna och draga slutledningar bättre än vi hafva gjort det, skall han dock städse kunna intressera sig för hvad vi hafva framlagt.” (63)

Det såg alltså ut som om Russell var redo att godta tanken att året 1914 var ett misstag och att hans skrifter i ämnet blott skulle ha historiskt intresse för bibelforskare hundra år längre fram i tiden!

Reaktionerna på krigsutbrottet

Efter krigsutbrottet i augusti 1914 började Russells sviktande tro på kronologin att repa sig. Även om inte kriget som sådant exakt passade in i det förutsagda händelsemönstret – att vedermödans tid skulle utgöra en klasskamp mellan kapitalister och arbetare, vilken skulle mynna ut i en period av världsvid anarki – såg han i världskriget ett *förspel* till dessa händelser:

”Socialismen är, tro vi, den viktigaste faktorn i det krig som nu rasar och som kommer att bli jordens största och mest fruktansvärda krig – och troligen det sista.” (64)

Och mot slutet av 1914 skrev han:

”Vi tro att den nuvarande nöden bland nationerna bara är början till denna vedermödans tid. ... Den anarki som kommer att följa på detta krig kommer att bli den verkliga vedermödans tid.

Vi tro att kriget kommer att försvaga nationerna i så hög grad att det efter dess slut kommer att göras ett försök att införa socialistiska idéer och att detta kommer att bekämpas av regeringarna” [med världsomfattande klasskamp och anarki som följd]. (65)

Vidare argumenterade Russell för att hedningarnas tider verkligen hade utlöp i oktober 1914, trots att staden Jerusalem fortfarande kontrollerades av ”hedningar”, dvs icke-judiska nationer:

”Förtrampandet av judarna har upphört. Över hela världen är judarna nu fria – till och med i Ryssland. Den 5 september utfärdade den ryske tsaren en kungörelse för alla judar i det ryska kejsardömet; och detta var innan hedningarnas tider hade utlöp. Den tillkännagav att judarna kunde få tillträde till de högsta ämbetena i den ryska armén, och att den judiska religionen skulle få samma frihet som andra religioner i Ryssland. Var blir judarna förtrampade i dag? Var blir de utsatta för förakt? För närvarande blir de inte utsatta för någon som helst förföljelse. Vi tror att förtrampandet av Jerusalem har upphört, därför att den tid under vilken hedningarna skulle förtrampa Israel har nått sitt slut.” (66)

Fastän Russell i likhet med många andra observatörer förväntade att de växande socialistiska rörelserna skulle kulminera i omfattande revolutioner och att den sionistiska rörelsen skulle leda till upprättandet av en judisk stat i Palestina, kunde han förstås inte förutse de förföljelser som judarna skulle komma att utsättas för i Tyskland, Polen och andra länder under andra världskriget.

Från första världskrigets utbrott och fram till sin död den 31 oktober 1916 förblev Russells återupprättade tillit till kronologin orubbad. Detta framgår klart av följande utdrag ur *The Watch Tower* under denna period:

1 januari 1915: "kriget är det som i Skriftens förutsägelse förknippas med Guds den Allsmäktiges stora dag — 'hämnens dag från vår Gud'." (67)

15 september 1915: "När vi följer Skriftens kronologi fram till vår tid finner vi att vi nu lever i själva gryningen av den sjunde dagen i människans stora vecka. Detta bekräftas på ett överväldigande sätt av de händelser som nu äger rum överallt runt omkring oss." (68)

15 februari 1916: "I STUDIER I SKRIFTEN, vol. IV, har vi klart och tydligt pekat fram mot de ting som nu äger rum och de ännu värre förhållanden som ännu ligger framför oss." (69)

15 april 1916: "Vi tror att årtalen har visat sig vara fullständigt riktiga. Vi tror att hedningarnas tider har slutat och att Gud nu låter de hedniska regeringarna förinta sig själva för att bereda vägen för Messias' rike." (70)

1 september 1916: "Det står fortfarande klart för oss att den profetiska period som är känd som hedningarnas tider kronologiskt sett slutade i oktober 1914. Det faktum att vredens stora dag över nationerna började då utgör en god uppfyllelse av våra förväntningar." (71)

Efter mer än fyra års strider upphörde plötsligt världskriget i november 1918 utan att mynna ut i världsvid socialistisk revolution och anarki. "De sista medlemmarna av Kristi församling" hade inte förhålligats och farit till himlen. Jerusalem "förtrampades" eller kontrollerades fortfarande av "hedningarna". Guds rike hade inte krossat den "hedniska bildstoden" – de hedniska regeringarna – och ersatt dem med de "nya himlarna och den nya jorden med sina fridfulla välsignelser". *Inte en enda* av de sju förutsägelser som Russell i boken *Tiden är nära* hade knutit till året 1914 hade besannats. (72) Russells "bibelforskare" var minst sagt förbryllade.

Men *något* hade ändå inträffat: *Världskriget*. Var tidpunkten trots allt rätt, även om förutsägelseerna hade slagit fel? Den förklaring adventisterna hade tillgripit efter 1844 och Barbour efter 1874 – att man hade väntat "fel sak i rätt tid" – tycktes nu i ännu högre grad vara tillämplig. (73) Men hur kunde tiden vara rätt, när alla förutsägelser hade slagit fel? Under flera år rådde det stor villrådighet bland Russells efterföljare, därför att de förutsagda händelserna inte hade visat sig. Till sist började J. F. Rutherford, Russells efterträdare som president för Sällskapet Vaktornet, att steg för steg "förklara" hur profetierna hade uppfyllts från och med 1914.

Vid konventet i Cedar Point i Ohio den 5-13 september 1922 förklarade Rutherford i talet "Himmelriket är nära" att Guds rike verkligen hade upprättats år 1914, men inte på jorden, som man hade förväntat, utan *i de osynliga himlarna!* (74) Och tre år senare, år 1925, tillämpade han Upp. 12:5 på denna händelse och förklarade att Guds rike hade *fötts i himlarna* år 1914 som en uppfyllelse av denna profetia. (75) Det var också vid konventet i Cedar Point år 1922 som Rutherford första gången presenterade uppfattningen att "år 1918, eller däromkring, kom Herren till sitt [andliga] tempel", dvs. till sin församling på jorden. (76) Enligt Russells uppfattning hade den "första uppståndelsen" inträffat år 1878, osynlig för människoögon. År 1927 flyttade Rutherford fram denna händelse till 1918. (77) På liknande sätt flyttade Rutherford några år senare, omkring 1930, årtalet för begynnelsen av *Kristi osynliga närvaro* från 1874 till 1914. (78) På så sätt ersatte Rutherford gradvis de ouppfyllda förutsägelseerna med *en serie osynliga och andliga händelser*, som förbands med årtalen 1914 och 1918. I dag, nästan ett sekel senare, omfattas Rutherfords förklaringar fortfarande av Jehovas Vittnen.

Sammanfattning

Tolkningen av ”hedningarnas tider” som en period på 2520 år, som började 607 (tidigare 606) f Kr och slutade 1914 e. Kr., uppenbarades inte mirakulöst för Charles Taze Russell på hösten år 1876. Den har tvärtom en lång utvecklingshistoria med rötter långt tillbaka i historien.

Den har sitt ursprung i den så kallade ”årsdags-principen”, som troligen först började tillämpas av den judiske rabbinen Akibah ben Josef under det första århundradet e Kr. Från och med det nionde århundradet började denna princip tillämpas på tidsperioderna i Daniels bok av en rad judiska rabbiner.

Bland de kristna var Joakim av Floris på 1100-talet den förste som tog fasta på idén och började tillämpa principen på de 1260 dagarna i Daniels bok och Uppenbarelsboken. Efter Joakims död började hans efterföljare att identifiera de 1260 åren med hedningarnas tider i Luk. 21:24, och denna tolkning blev sedan gängse bland de grupper som katolska kyrkan under de följande århundradena brännmärkte som kättare, reformatörerna inbegripna.

Allteftersom tiden gick och beräkningarna slog fel, flyttades utgångspunkten för de 1260 (eller 1290) åren framåt, så att deras slut och Kristi ankomst kunde förläggas till en nära framtid.

Den förste som tolkade de ”sju tiderna” i Daniels fjärde kapitel som en period på 2520 år var tydligen John Aquila Brown år 1823. Genom att förlägga utgångspunkten till 604 f Kr kom han till 1917 som det år de skulle nå sitt slut. Andra uttolkare upptog snabbt idén om de 2520 åren och identifierade dem med ”hedningarnas tider” i Luk. 21:24. Beroende på vilken utgångspunkt som valdes uppnådde de olika uttolkarna en rad olika tidpunkter för slutet på dessa tider. Några skribenter, som experimenterade med de bibliska jubileumscyklerna, kom fram till att hedningarnas tider var 2450 ($49 \times 49 + 49$) eller 2452 år långa.

I tabell 2 på nästa sida presenteras ett litet *urval* av de många beräkningar som gjordes under 1800-talet av de 2520 och 2450 åren av olika uttolkare. Beräkningarna var i själva verket så talrika att det troligen skulle vara svårt att hitta en enda årtal mellan 1830-talet och 1930-talet som inte figurerar i någon beräkning som slutår för hedningarnas tider. Att ett antal uttolkare pekade fram mot 1914 eller andra årtal i närheten av detta år, t ex 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1922 och 1923, är därför inget att förvånas över. Årtalet 1914 skulle troligen ha drunknat i havet av alla andra felslagna årtal och varit bortglömt vid det här laget om det inte hade råkat bli året för första världskrigets utbrott.

Barbours beräkning övertogs av Charles Russell under deras möte i Philadelphia på sommaren 1876. Barbour var då 52 år gammal medan Russell var 24 år – alltså fortfarande mycket ung. Fastän deras vägar skildes igen på våren 1879 fortsatte Russell att hålla fast vid Barbours tidsberäkningar, och alltsedan dess har året 1914 varit den mittaxel, som har burit upp de profetiska tolkningarna bland Russells efterföljare.

TABELL 2: TILLÄMPNINGAR AV DE 2520 (ELLER 2450) ÅREN

Uttolkare	Publikation och publiceringsår	Tillämpningar av de 2520 (el. 2450) åren	Anmärkningar
John Aq. Brown	The Even-Tide ... London 1823	f. Kr. 604-1917 e.Kr.	=”sju tider” i Dan. 4.
Wm. Cuninghame	Dialogues on prophecy I, 1827	728-1792	Rapport från Albury Park-
H. Drummond	” ” ” 1827	722-1798	konferenserna 1826-1830.
G.S. Faber	The Sacred Calender of Prophecy, London 1828	657-1864	
Alfred Addis	Heaven Opened 1829	680-1840	
William Digby	A Treatise om the 1260 Days 1831	723-1793	
W.A.Holmes	The Time of the End 1833	685-1835	
M.Habershon	A Dissertation ... 1834	677-1843	
John Fry	Unfulfilled Prophecies ... 1835	677-1843	
William W. Pym	A Word of Warning ... 1835	671-1847	
William Miller	The First Report ... 1842	677-1843	
Th. R. Birks	First Elements of Sacred Prophecy 1843	606-1843	Hedn. tider = 2450 år.
Edward B. Elliott	Horæ Apocalypticæ, Vol. III 1844	727-1793	
” ” ”	” ” ” ” ” 1844	606-1914	Ett andra alternativ.
Matthew Habershon	An Historical Exposition 1844	676-1844	
” ” ”	” ” ” ” ” 1844	601-1919	
Wm.Cuninghame	The Fulfilling, London 1847	606-1847	Hedn. tider = 2452 år.
James Hatley Frere	The Great Cont. Revolution, 1848	603-1847	Hedn. tider = 2450 år.
Robert Seeley	An Atlas of Prophecy 1849	606-1914	Räknat från ”606 eller 607”.
” ” ”	” ” ” ” ” 1849	570-1950	Ett andra alternativ.
” ” ”	” ” ” ” ” 1849	728-1792	Ett tredje alternativ.
Edward Bickersteth	A Scripture Help, London 1850	727-1793	En annan av hans beräk-
” ” ”	” ” ” London 1850	602-1918	ningar var 677-1843.
Anonymous	The Watch Tower, London 1856	727-1793	En pamflett.
Richard C. Shimeall	Our Bible Chronology, N.Y. 1859	652-1868	
J. S. Philips	The Rainbow, 1 mars 1865	652-1867	En tidskrift utgiven i London,
”J.M.N.”	” ” 1 april 1865	658/647-1862/1873	redigerad av William Leask.
F. W. Farrar	” ” 1 nov. 1865	654-1866	
Anonymous	The Prophetic Times, dec. 1870	715-1805	Tidskrift i USA redigerad
” ” ” ”	” ” ” ” ” 1870	643-1877	av Joseph A. Seiss m. fl. Tol-
” ” ” ”	” ” ” ” ” 1870	606-1914	ningarna är några exempel.
” ” ” ”	” ” ” ” ” 1870	598-1922	Förf. ger tolv olika förslag!
Joseph Baylee	Times of the Gentiles 1871	623-1896	
”P.H.G.”	The Quarterly Journal of Prophecy, april 1871	652/649-1868/1871	Tidskrift utgiven i London,
Edward White	Our Hope, juni 1874	626-1894	redigerad av Horatius Bonar.
N. H. Barbour	Herald of the Morning , sept. 1875	606-1914	Tidskrift red. av W. Maude.
C. T. Russell	The Bible Examiner , okt. 1876	606-1914	Tidskrift utg. av N H Barbour.
E.H. Tuckett	The Rainbow, aug. 1877	651/650-1869/1870	Tidskrift utg. av G. Storrs.
M. P. Baxter	Forty Coming Wonders 1880	695-1825	5:e upplagan av boken.
” ” ”	” ” ” ” ” 1880	620-1900	Ett andra alternativ.
H. Grattan Guinness	Light for the Last Days 1886	606-1915	Dessa är bara några av hans
” ” ” ”	” ” ” ” ” ” 1886	604-1917	många olika beräkningar.
” ” ” ”	” ” ” ” ” ” 1886	598-1923	
” ” ” ”	” ” ” ” ” ” 1886	587-1934	
W. E. Blackstone	The Weekly Evangel, 13 maj 1916	606-1915	Denna artikel sammanfattar
” ” ” ”	” ” ” ” ” ” 1916	595-1926	hans tidigare publicerade
” ” ” ”	” ” ” ” ” ” 1916	587-1934	synpunkter.

Tillägg till kapitel 1:

De upplysningar som har presenterats i det här kapitlet har varit tillgängliga för Jehovas Vittnen sedan 1983, då första upplagan av den här boken kom ut samtidigt på både engelska och svenska. Samma upplysningar sammanfattades också av Raymond Franz i kapitel 7 i hans bok *Crisis of Conscience* (*Samvetskris*), som kom ut på engelska samma år. När därför Sällskapet Vaktornet tio år senare – år 1993 – publicerade en ny bok om rörelsens historia, *Jehovah's Witnesses – Proclaimers of God's Kingdom* (sv. övers. 1994: *Jehovas vittnen – förkunnare av Guds kungarike*), kände sig rörelsens ledare tvungna att erkänna att Charles Taze Russell inte var upphovsmannen till de 2520 åren och inte heller till beräkningen att denna period skulle nå sitt slut 1914, vilket man hade påstått dessförinnan. Vidare erkände Sällskapet till sist att även de förutsägelser som Russell och hans följeslagare hade knutit till året 1914 hade slagit fel.

Dessa erkännanden finns på sidorna 134-137 i den nya historieboken. Före 1993 hade Sällskapet skapat det intrycket att Russell var den förste som publicerade beräkningen att de 2520 åren skulle nå sitt slut 1914 och att han hade gjort detta i oktobernumret 1876 av George Storrs tidskrift *Bible Examiner*. Man hade vidare påstått att Russell och hans följeslagare årtionden i förväg hade förutsagt första världskrigets utbrott 1914 och andra händelser som var förknippade med kriget. I den tidigare boken om rörelsens historia från 1959, *Jehovah's Witnesses in the Divine Purpose*, citerades till exempel några allmänna uttalanden i boken *The Plan of the Ages* från 1886 (sv. övers. *Den gudomliga tidsåldersplanen*) om ”vedermödans tid” (som man först trodde sträckte sig från 1874 till 1914) och påstod:

”Även om detta fortfarande var årtionden före första världskriget, är det häpnadsväckande hur exakt de händelser som slutligen inträffade faktiskt hade förutsetts.” (Kursiverat här.)
(79)

Liknande anspråksfulla påståenden gjordes i *Vaktornet* för den 15 december 1971:

”Med hjälp av bibelns kronologi kunde Jehovas vittnen redan år 1877 peka på året 1914 som ett år av stor betydelse. ...

Det kritiska året 1914 kom och med det första världskriget, den mest vittomfattande omvälvning i historien fram till den tiden. Det förde med sig blodbad, hungersnöd, farsoter och störtade regeringar i en omfattning som man tidigare inte sett. Världen hade inte förväntat sådana fruktansvärda händelser som nu ägde rum. *Men Jehovas vittnen hade verkligen förväntat sådana ting, och andra medgav att de hade gjort det. ...*

Hur kunde Jehovas vittnen så långt i förväg ha känt till det som inte ens världens ledande män kände till? Endast genom att Guds heliga ande gjorde sådana profetiska sanningar kända för dem. Det är sant att somliga i vår tid påstår att dessa händelser inte var så svåra att förutsäga, eftersom mänskligheten länge har känt till svårigheter av olika slag. Men om dessa händelser inte var svåra att förutsäga, hur kommer det sig då att politikerna, de religiösa ledarna och de ekonomiska experterna inte gjorde det? Varför sade de raka motsatsen till folket?” (Sidan 563. Kursiverat här.)

Tyvärr stämmer inte något av dessa påståenden med historiens fakta. Vare sig det har skett medvetet eller inte utgör samtliga en grov förvanskning av verkligheten.

För det första, även om det hade gjorts en rad förutsägelser i Vaktornets publikationer om vad som skulle inträffa 1914, *kom ingen av dem i närheten av att ett världskrig skulle bryta ut det året.*

För det andra förväntade sig både politiska och religiösa ledare *långt före 1914, tvärtemot* påståendena i det ovan citerade numret av *Vaktornet*, att ett stort krig förr eller senare skulle bryta ut i Europa. Så tidigt som 1871 förklarade Otto von Bismarck, samma år han grundade och blev rikskansler i Tyska riket, att ett ”stort krig” skulle komma en dag. Under årtionden före 1914 var dags- och veckotidningarna upptagna med detta tema. För att citera bara ett exempel bland många förklarade den högt respekterade engelska veckotidningen *Black and White* för januari 1892 i en redaktionell inledning till en serie om det kommande kriget:

”Luften är fylld av rykten om Krig. De europeiska nationerna står fullt rustade och beredda för omedelbar mobilisering. Auktoriteter är överens om att ett STORT KRIG måste bryta ut inom en nära framtid och att detta krig kommer att utkämpas under nya och överraskande förhållanden. Alla fakta tycks tyda på att den kommande konflikten kommer att bli den blodigaste i historien och måste innebära ödesdigra konsekvenser för hela världen. När som helst kan den händelse inträffa som påskyndar katastrofen.” (80)

I sin bok *Voices Prophesying War 1763-1984* beskriver I. F. Clarke i vilken omfattning Första Världskriget ”förbereddes både i verkligheten och i fantasin”:

”Från 1871 och framåt förberedde sig de europeiska stormakterna för det stora krig som Bismarck hade sagt skulle komma en dag. Och under nästan ett halvsekel, medan generalstaberna och ministärerna argumenterade om vapen, kalkyler och taktik, var talet om det kommande kriget ett dominerande inslag inom den målinriktade diktningens område. ... Under perioden från 1880-talet och fram till det länge väntade krigsutbrottet 1914 kom det ut fler sådana berättelser om kommande konflikter än någonsin tidigare inom den europeiska litteraturen.” (81)

Människorna på den tiden kunde därför inte undgå att konfronteras med de ständiga förutsägelserna om ett kommande storkrig i Europa. Frågan var inte *om* utan *när* det Stora Kriget skulle bryta ut. Här fanns utrymme för spekulationer, och många av de fantasifyllda berättelserna och romanerna föreslog olika tidpunkter. Specifika årtal kunde ibland till och med pekas ut i själva boktitlarna, till exempel *Europa in Flammen. Der deutsche Zukunftkrieg 1909* (”Europa i flammor. Det kommande tyska kriget 1909”), av Michael Wagebald, utgiven 1908, och *The Invasion of 1910* av W. LeQueux, utgiven 1906.

Även politiker och statsmän försökte ibland precisera mera exakt när det väntade stora kriget skulle bryta ut. En av de mer lyckosamma var *M. Francis Delaisi*, en medlem av den franska deputeradekammaren. I artikeln ”La Guerre qui Vient” (”Det kommande kriget”), publicerad i sockentidskriften *La Guerre Sociale* 1911, dryftar han ingående den diplomatiska situationen och drar slutsatsen att ”ett fruktansvärt krig mellan England och Tyskland håller på att förberedas.” Som framgår av följande utdrag ur artikeln visade sig några av hans förutsägelser vara anmärkningsvärt korrekta:

”En konflikt håller på att förberedas i jämförelse med vilken den fruktansvärda slakten under det rysk-japanska kriget [1904-1905] kommer att framstå som en barnlek.
År 1914 kommer Englands och Tysklands [sjöstrids]krafter att vara nästan likvärdiga.
En preussisk armékår kommer att tränga fram i ilmarscher för att occupera Antwerpen.
Vi, fransmännen, kommer att få utkämpa striden på de belgiska slagfälten.
Alla dagstidningar kommer att trycka med rubriker stora som din hand dessa profetiska ord: DEN BELGISKA NEUTRALITETEN HAR KRÄNKTS. DEN PREUSSISKA ARMÉN MARSCHERAR MOT LILLE.” (82)

På det religiösa området var det i synnerhet ”premiallisterna” som gjorde förutsägelser om det annalkande slutet för världen. Denna rörelse inbegrep miljontals kristna från olika läger, baptister, pingstvännar, och många andra. Pastor Russell och hans efterföljare,

”bibelforskarna”, utgjorde bara en liten gren av denna rörelse. Gemensamt för dem alla var deras pessimistiska syn på framtiden. I sin bok *Armageddon Now!* beskriver Dwight Wilson deras reaktion på det Stora Krigets utbrott 1914:

”Själva kriget kom inte som någon chock för dessa motståndare till postmillennialistisk optimism; de hade inte bara sett fram emot tidsålderns klimax i Harmageddon utan såg fram mot ’krig och rykten om krig’ som tecken på det annalkande slutet.” (83)

Wilson fortsätter sedan att citera en av dem, R. A. Torrey, decanus vid Bible Institute i Los Angeles, som år 1913, ett år före krigsutbrottet, skrev i sin bok *The Return of the Lord Jesus*: ”Vi talar om avrustning, men vi vet alla att den inte kommer. Alla våra nuvarande fredsplaner kommer att sluta i de mest fruktansvärda krig och konflikter som denna gamla värld någonsin har sett!” (84)

Som Theodore Graebner berättar i sin bok *War in the Light of Prophecy* hade kriget 1914 knappt börjat förrän en stor skara skribenter från olika religiösa läger framträdde och hävdade att kriget hade förutsagts:

”Snart tillkänagav en rad efterforskare: DET HAR FÖRUTSAGTS. Genast blev tusentals bibeltroende kristna intresserade. Genast började också andra arbeta med skrifter om Gog och Magog, Harmageddon, de sjuttio veckorna, 666, 1260, etc., och snart innehöll religiösa tidskrifter, både här i landet och utomlands, budskapet, vilket framfördes med större eller mindre visshet: DET HAR FÖRUTSAGTS. Pamfletter och traktater dök upp som kungjorde samma budskap, och snart fanns ett antal böcker ute på marknaden, var och en på upp till 350 sidor, som inte bara innehöll de mest omständliga ’bevis’ för detta påstående utan likaså den exakta tiden när kriget skulle nå sitt slut, vem som skulle bli segrare och krigets betydelse för den kristna kyrkan, vilken nu (sades det) stod i begrepp att träda in i sin tusenårsperiod.” (85)

Graebner, som kände sig motiverad att granska ett stort antal av dessa påståenden, drog efter en grundlig undersökning följande slutsats:

”... hela den mängd millennialistisk litteratur som florerade under Första Världskriget – och det var en oerhörd mängd – bevisades av *händelseutvecklingen* vara definitivt, fullständigt och absolut falsk. Inte på en enda punkt utvecklades Första Världskriget på det sätt man förväntade sig efter läsningen av de kiliastiska [millennialistiska] uttolkarna. Inte en enda av dem förutsade Andra Världskriget.” (86)

Pastor Russells spekulationer om det kommande storkriget i Europa skilde sig inte nämnvärt från de samtida romanförfattarnas och de millennialistiska uttolkarnas. I *Zion's Watch Tower* för februari 1885 skrev han: ”Stormmolnen börjar hopa sig över den gamla världen. Det ser ut som om ett stort europeiskt krig är en av möjligheterna i den nära framtiden.” (87)

I en kommentar till den rådande världssituationen två år senare drog han, i numret för februari 1887, slutsatsen: ”Allt detta gör att det ser ut som att ett krig kommer att bryta ut nästa sommar [1888] som kommer att inbegripa varje nation i Europa.” (88) I numret för den 15 januari 1892 hade han skjutit fram kriget till ”omkring 1905”, samtidigt som han betonade att *detta allmänt väntade storkrig inte hade något att göra med 1914 och de förväntningar som knutits till det årtalet*. År 1914 väntade han inte att ett allmänt europeiskt storkrig skulle bryta ut. Det året väntade han i stället kulmen på ”striden vid Harmageddon” (som han trodde hade börjat 1874), då alla jordens nationer skulle krossas och ersättas av Guds rike. I samma artikel från 1892 skrev han:

”... dagstidningarna, veckotidningarna och månadstidskrifterna, både de religiösa och de världsliga, dryftar ständigt krigsutsikterna i Europa. De noterar missnöjesyttringarna och ambitionerna hos de olika nationerna och förutsäger att krig oundvikligen måste komma en dag som inte är alltför avlägsen, att det kan börja när som helst mellan några av stormakterna och att utsikterna är att det slutligen kommer att inbegripa dem alla. ...

Men oavsett dessa förutsägelser och de goda skäl många finner till att göra dem, så delar vi dem inte. Det vill säga, vi tror inte att utsikterna till ett allmänt europeiskt krig är så markanta som vanligen antas. ...

Även om ett allmänt europeiskt krig eller en revolution bryter ut i Europa före 1905 betraktar vi inte detta som någon del av den förutsagda svåra vedermödan. ...

Det alltmer mörknande krigsmolnet skall rämna med all sin förintande våldsamhet. Denna kulmen förväntar vi dock inte förrän omkring 1905, eftersom de förutsagda händelserna kommer att kräva ungefär denna tid, trots den snabba utvecklingen i dessa riktningar som nu är möjliga.” (89)

Det Stora Kriget kom till sist 1914. Men troligen ingen, och i varje fall inte Charles Taze Russell och hans följeslagare, hade förutsagt att det skulle komma det året. De helt annorlunda händelser som han och hans medförbundna ”bibelforskare” hade knutit till det året inträffade inte. I likhet med de förutsägelser som hade gjorts av alla de andra samtida millennialistiska skribenterna visade sig även Russells förutsägelser ”*av händelseutvecklingen* vara definitivt, fullständigt och absolut falska.”

Att i efterhand påstå, som Sällskapet Vaktornet gång på gång gjorde ända fram till 1993, att de och endast de ”exakt”, ”genom Guds heliga ande”, hade förutsagt krigsutbrottet 1914 och andra händelser, och att ”politikerna, de religiösa ledarna och de ekonomiska experterna” hade sagt ”raka motsatsen till folket” är bevisligen en grov förvrängning av historiens fakta.

Som nämnts tidigare drogs några av dessa förmätta anspråk till sist, år 1993, tillbaka i den då nyutkomna boken *Jehovas vittnen – förkunnare av Guds kungarike*. Boken presenteras i förordet som ”en ärlig historisk redogörelse” om rörelsen. Men de erkännanden som görs presenteras vanligen i ett sammanhang som bara ger ett minimum av bakgrundsinformation och är dessutom så förvanskade och tillrättalagda att de ofta döljer mer än de avslöjar.

Det är sant att Sällskapet nu till sist erkände att Russell hade övertagit beräkningen av hedningarnas tider från Nelson H. Barbour, som hade publicerat den ett år tidigare ”i numren för augusti, september och oktober 1875 av *Herald of the Morning*”. (90) I det föregående stycket i boken försöker man till och med uppbåda andra uttolkare av de 2520 åren från 1800-talet till stöd för året 1914. Detta intryck förstärks ytterligare av orden i fetstil i marginalen till vänster om stycket: **”De förstod att Bibelns profetior tydligt pekade fram emot året 1914.”** Till stöd för påståendet nämns några få noggrant utvalda uttolkare, vilkas beräkningar medvetet har fördunklats och tillrättalagts för att skapa intrycket att beräkningen av de 2520 åren *på ett unikt sätt pekade fram mot året 1914*. Inget av de många andra slutåren nämns som uttolkare före Russell hade kommit fram till. Så till exempel medger man att John A. Brown redan 1823 hade beräknat att de ”sju tiderna” i Daniels 4:e kapitel var 2520 år, men sedan döljer och förvanskar man hans speciella tolkning av perioden fullständigt i de följande meningarna:

”Han hade emellertid inte klart urskilt vid vilken tidpunkt den profetiska tidsperioden började eller när den skulle sluta. Men han *kopplade samman dessa ’sju tider’ med hedningarnas tider i Lukas 21:24.*” (91)

Tvärtemot dessa påståenden förklarade Brown uttryckligen som *sin fasta övertygelse* att de 2520 åren hade börjat 604 f Kr och skulle sluta *år 1917*. Vidare kopplade Brown *inte alls* –

trots Sällskapets kursiverade påstående – de 2520 åren samman med hedningarnas tider i Lukas 21:24. Som har visats tidigare i detta kapitel ansåg Brown att hedningarnas tider var 1260 månår, inte ”sju tider” på 2520 år. Båda påståendena om Browns beräkning är alltså bevisligen falska.

**De förstod att
Bibelns profetior
tydligt pekade
fram emot
året 1914**

år 1874.* Längre fram riktades uppmärksamheten på detta genom undertiteln ”Förkunnare af Kristi närvaro” på framsidan av *Zions Vakt-Torn*.

Förståelsen av att Kristi närvaro skulle vara osynlig blev en viktig grundval för förståelsen av många bibliska profetior. Dessa första bibelforskare insåg att Herrens närvaro skulle vara något av största vikt och betydelse för alla sanna kristna. (Mark. 13:33—37) De var livligt intresserade av Herrens återkomst och var vakna för det faktum att de var förpliktade att offentliggöra den, men de kunde ännu inte klart urskilja alla detaljer. Ändå var det verkligen beaktansvärt vad Guds ande gjorde det möjligt för dem att förstå i ett så tidigt skede. En av dessa sanningar hade att göra med ett mycket betydelsefullt årtal som Bibelns profetior pekade fram emot.

Slutet på hedningarnas tider

Bibelns kronologi var något som under lång tid hade varit av stort intresse för dem som studerade Bibeln. Kommentatorer hade lagt fram en mängd olika uppfattningar angående Jesu profetia om ”hedningarnas tider” och profeten Daniels redogörelse för Nebukadnessars dröm om stubben som bands för ”sju tider”. — Luk. 21:24, 1917; Dan. 4:10—17.

Redan år 1823 hade John A. Brown, vars arbete publicerades i London, räknat ut att *de ”sju tiderna” i Daniel, kapitel 4, skulle vara 2.520 år långa*. Han hade emellertid inte klart urskilt vid vilken tidpunkt den profetiska tidsperioden började eller när den skulle sluta. Men han *kopplade samman dessa ”sju tider” med hedningarnas tider i Lukas 21:24*. År 1844 riktade den brittiske prästen E. B. Elliott uppmärksamheten på *året 1914 som ett möjligt årtal* för slutet på Daniels ”sju tider”, men han lade också fram en alternativ uppfattning som pekade på tiden för franska revolutionen. Robert Seeley från London kom år 1849 fram till en liknande slutsats. I varje fall inte senare än år 1870 presenterade en publikation som var utgiven av Joseph Seiss och hans medarbetare och som var tryckt i Philadelphia i Pennsylvania beräkningar som *pekade fram emot 1914 som ett betydelsefullt årtal*, även om argumenten i boken var grundade på en tideräkning som C. T. Russell senare förkastade.

Sedan, i numren för augusti, september och oktober 1875 av *Herald of the Morning*, hjälpte N. H. Barbour till att få detaljer som andra hade riktat uppmärksamheten på att stämma överens med varandra. Med hjälp

* Denna uppfattning hade sin grund i att man trodde att det sjunde årtusendet av människans historia hade börjat år 1873 och att en period av Guds misshag (av samma längd som en tidigare period som ansågs vara en period av ynnest) över det köttsliga Israel skulle sluta år 1878. Denna tideräkning stämde inte, eftersom man 1) stödde sig på en felaktig översättning av Apostlagärningarna 13:20 i *King James Version*, 2) trodde att det i 1 Kungaboken 6:1 förekom ett avskrivningsfel och 3) underlät att ta hänsyn till tidsangivelser i Bibeln som visar när Judas och Israels kungar regerade i förhållande till varandra. En klarare förståelse av Bibelns kronologi publicerades i boken *”Sanningen skall göra eder fria”*, som kom ut (på engelska) år 1943, och denna förståelse justerades sedan ytterligare i boken *”Himmelriket är nära”* (som kom ut på engelska året efter) och i senare publikationer.

Sidan 134 i boken *Jehovas vittnen – förkunnare av Guds kungarike* (sv. 1994), Sällskapet Vaktornets senaste skildring av rörelsens historia.

Förutom John A. Brown hänvisar Sällskapet i samma stycke till Edward B. Elliott och Robert Seeley, som båda hade nämnt året 1914 som ett tänkbart slutår för de ”sju tiderna”. Men båda *föredrog* i själva verket 1793 (senare ändrat till 1791 av Elliott) som slutåret. (92)

Slutligen nämns en icke namngiven publikation utgiven av Joseph Seiss och andra vilken år 1870 innehöll beräkningar som pekade fram emot 1914 som ett betydelsefullt årtal, "även om argumenten i boken var grundade på en tideräkning som C. T. Russell förkastade". (93)

Men faktum är att detta gäller *alla fyra uttolkare* som Sällskapet nämner! *Alla använde en kronologi som daterade Jerusalems förstörelse till 588 eller 587 f Kr* (inte 606 f Kr som i Russells skrifter). Brown kom fram till slutåret 1917 genom att räkna de 2520 åren från Nebukadnessars *första* regeringsår (604 f Kr), inte från hans 18:e år som Barbour och Russell gjorde. Och de andra tre kom fram till 1914 genom att räkna från Nebukadnessars *tillträdesår*, som de daterade till 606 f Kr (i stället för 605 f Kr, det år som fastställts av moderna historiker). (94)

Trots att alla dessa fyra uttolkare grundade sina beräkningar på kronologier som förkastades av Russell och hans efterföljare påstår alltså Sällskapet Vaktornet i sin historiebok att dessa uttolkare **"förstod att Bibelns profetior tydligt pekade fram emot året 1914"**! Hur de kunde förstå detta "tydligt" genom att använda kronologier som Sällskapet anser vara falska är sannerligen en gåta. För att en läsare skall kunna upptäcka hur inkonsekventa dessa resonemang är måste han eller hon naturligtvis kontrollera dessa uttolkares arbeten. Problemet är att Sällskapets författare vanligen undviker att ge specifika källhänvisningar. Denna vana gör det praktiskt taget omöjligt för de flesta läsare att upptäcka vilka försåtliga metoder som används för att ge stöd åt ohållbara tolkningar och dölja besvärande bevis.

Som nämndes i början av det här tillägget erkände Sällskapet Vaktornet till sist, tvärtemot tidigare påståenden, att de förutsägelser som hade knutits till året 1914 slog fel. Förutsägelseerna hade sammanfattats i sju punkter i kapitel 4 i boken *Tiden är nära* (= band 2 i serien *Millennial Dawn*, först utgiven 1889) och hade framförts i mycket tvärsäkra och bestämda ordalag. Förutsägelseerna förstärktes gång på gång med ord och fraser som "fakta", "bevis", "bibelbevis", osv. Att "denna världens riken" skulle upphöra 1914 förklarades till exempel vara "en konstaterad sanning". (95)

Hur kommenterar Sällskapet Vaktornet i den bok man beskriver som en "ärlig historisk redogörelse" dessa förutsägelser, vilka hade framförts i så säkra och anspråksfulla ordalag? De blir fullständigt överslätade och nedtonade. Man hänvisar till diskussionen i kapitel fyra i den ovannämnda boken från 1889 – utan att citera något av de faktiska påståenden som gjordes – och frågar: "Men vad skulle slutet på hedningarnas tider innebära?" Det häpnadsväckande svaret som ges är att "Bibelforskarna var inte helt säkra på vad som skulle hända"!

Även om några av förutsägelseerna omnämns helt kort undviker Sällskapet Vaktornet noga att kalla dem för "förutsägelser" eller "profetior". Enligt den nya boken "förutsade" Russell och hans följeslagare ingenting och gjorde inga anspråk på att presentera några "bevis" eller "konstaterade sanningar". Det heter bara att de "trodde", "tänkte", "förväntade" och "hoppades", men de "var inte helt säkra". (96) Förutsägelseerna inkapslas alltså i formuleringar som fullständigt döljer det verkliga, aggressiva domsbudskapet som de "internationella bibelforskarna" under mer än ett kvartssekel före 1914 hade förkunnat för världen. Att camouflera de förmätna förutsägelseerna i så vaga och urskuldande ordalag gör det naturligtvis lättare att "ödmjukt" erkänna att de slog fel.

Fotnoter till kapitel 1:

(1) LeRoy Edwin Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers* (Washington, D. C.: Review and Herald Publishing Co., 1948), vol. II, sid. 124.

(2) Det finns ingen biblisk grund för att tillämpa årsdagsprincipen på denna profetia. Den talar inte om dagar utan om *veckor*. För en jude betydde det hebreiska ordet för "vecka", *shabua*, inte alltid en period på *sju dagar*. Ordet *shabua* betyder ordagrant "period av sju, sjutal". Judarna hade också en vecka eller ett sjutal av *år*. (3 Mos. 25:3, 4, 8, 9) När "sjutal av år" avsågs lade man i regel till ordet "år", men i den senare hebreiskan var detta ofta bara underförstått. När "sjutal av dagar" avsågs lade man ofta till ordet för "dagar", som t ex i den andra texten i Daniels bok där ordet *shabua* förekommer (Dan. 10:2, 3). Daniel 9:24 säger alltså helt enkelt att "sjuttio *sjutal* är bestämda", och på grund av sambandet med de "sjuttio åren" i vers 2, anser de flesta uttolkare att det är fråga om "sjuttio *sjutal av år*". Det är detta textsammanhang och inte någon "årsdagsprincip" som är skälet till att en del översättningar (*Moffatt, Goodspeed, AT, RS*) använder ordet "årsveckor" i Dan. 9:24.

(3) Froom, *op. cit.*, vol. II, sid. 195, 196.

(4) *Ibid.*, sid. 196.

(5) *Ibid.*, sid. 201, 210, 211.

(6) Charles Maitland, *The Apostles' School of Prophetic Interpretation* (London 1849), sid. 37, 38.

(7) E. B. Elliott, *Horae Apocalypticæ*, 3:e uppl. (London 1847), vol. III, sid. 233.

(8) *Ibid.*, sid. 233-240.

(9) *Ibid.*, sid. 240. Dr. LeRoy Edwin Froom, som var en modern försvarare av årsdagsprincipen, nådde fram till en liknande slutsats i sitt gigantiska arbete *The Prophetic Faith of our Fathers*. På sidan 700 i vol. I (1950) förklarar han: "Hittills hade under tretton århundraden de sjuttio veckorna vanligen betraktats som sjuttio årsveckor. Men de första tusen åren av den kristna eran frambringade inga ytterligare tillämpningar av principen bland kristna skribenter, bortsett från en eller ett par antydningar om att de 'tio dagarna' i Upp. 2:10 betydde tio års förföljelse och att de tre och en halv dagarna i Upp. 11 betydde tre och ett halvt år. Men nu började Joakim för första gången tillämpa årsdagsprincipen på profetian om de 1260 dagarna."

(10) Froom, vol. I, sid. 716.

(11) *Ibid.*, sid. 717, 723, 727. Frooms uppgifter bygger på ett litet arbete från år 1205, *De Seminibus Scripturarum*, fol. 13v, kol. 2. Manuskriptet har beteckningen Vat. Latin 3813.

(12) Arnold av Villanova, *Tractatus de Tempore Adventus Antichristi*, del 2, 1300 = Heinrich Finke, *Aus den Tagen Bonifaz VIII* (Münster in W. 1902), sid. CXLVIII–CXI, CXLII. – Jfr. Froom, vol. I, sid. 756.

(13) Ur *Registrum Johannis Trefnant, Episcopi Herefordensis* (= kätteriprocessen mot Walter Brute), översatt i John Foxe, *Acts and Monuments*, 9:e uppl. (London 1684), vol. I, sid. 547. – Jfr. Froom, vol. II, sid. 80.

(14) J. Napier, *A Plaine Discovery of the Whole Revelation of Saint John* (Edinburgh 1593), sid. 64, 65. – Froom, vol. II, sid. 458.

(15) G. Bell, "Downfall of Antichrist", *Evangelical Magazine*, (London) 1796, vol. 4, sid. 54. – Froom, vol. 2, sid. 742. Artikeln var skriven den 24 juli 1795.

(16) G. Bell, *ibid.*, sid. 57.

(17) Robert Fleming, Jr., *The Rise and Fall of Papacy* (London 1701), sid. 68. – Ytterligare kommentarer till denna "förutsägelse" ges i kapitel 5.

(18) *The Journal of Interdisciplinary History*, vol. XVIII:4, 1988, sid. 606.

(19) Kristi återkomst väntades inträffa under året 1843/44, räknat på judiskt vis från vår till vår. – Det har ibland hävdats att årtalet 1843 som slutpunkt för de 2300 åren räknades fram av uttolkare i USA *oberoende* av Brown. Men detta är högst osannolikt, särskilt med tanke på att tidskriften *The Christian Observer*, som hade startats i London år 1802 och ägnade stort utrymme åt profetierna, också publicerades i Boston i USA. Den amerikanska upplagan var, artikel för artikel, identisk med Londonupplagan. Browns artikel om de 2300 åren kunde därför läsas i USA så tidigt som 1810. Strax därefter började årtalet 1843 dyka upp även i den profetiska litteraturen i USA.

(20) Den fullständiga titeln är *The Even-Tide; or, Last Triumph of the Blessed and Only Potentate, the King of Kings, and Lord of Lords; Being a Development of the Mysteries of Daniel and St. John, and of the Prophecies respecting the Renovated Kingdom of Israel* (London 1823). De ”sju tiderna” i Dan. 4:e kapitel behandlas på sidorna 130-152 i vol. 2.

(21) Brown, *The Even-Tide*, vol. 2, sid. 130. Någon har gjort invändningar mot detta påstående på grund av den tabell som finns på sidorna 404 och 405 i Frooms *The Prophetic Faith of Our Fathers*, vol. IV (1954). Det är sant att denna tabell *ser ut* att ange James Hatley Frere som den förste som skrev om de 2520 åren och att han gjorde detta år 1813. Men kolumnen längst till höger på sidan 405 med rubriken ”Dating of other time periods” har inget nära samband med kolumnen över ”Publication date” på sidan 404, utan anger bara rent allmänt de olika författarnas ståndpunkt i fråga om andra tidsperioder. Frere hade aldrig den uppfattningen att ”hedningarnas tider” var en period på 2520 år. I sin första bok om profetierna, *A Combined View of the Prophecies of Daniel, Esdras, and St. John* (London 1815), ger han inga kommentarer till Dan. 4 eller Luk. 21:24. Den ”heliga staden” i Upp. 11:2 förklarar han vara ”Kristi synliga kyrka” och ”under perioden på 1260 år kommer hela denna stad att förtrampas av hedningarna, bortsett från templet inre förgårdar” (sid. 87). Längre fram beräknade Frere att ”hedningarnas tider” var en period på 2450 år, från 603 f Kr till 1847 e Kr. Se t ex sid. 66-78 i hans bok *The Great Continental Revolution, Marking the Expiration of the Times of the Gentiles, A. D. 1847-8* (London 1848). J. A. Brown var naturligtvis väl förtrogen med de många samtida publikationerna om profetierna, och Frere var en av de mest kända uttolkarna i England. Det tycks därför inte finnas någon anledning att betvivla Browns anspråk på prioritet när det gäller de 2520 åren.

(22) *The Even-Tide*, vol. 2, sid. 134, 135; vol. 1, sid. XLIII.

(23) Henry Drummond, *Dialogues on Prophecy*, vol. 1 (London 1827), sid. 33, 34. Drummond låter deltagarna framträda i boken under olika täcknamn. ”Sophron” (pseudonym för den välkände uttolkaren William Cuninghame) föreslår att ”hedningarnas tider” är 2520 år. Han räknar dem från Assyriens erövring av tiostammarriket, som han felaktigt daterar till 728 f Kr, och avslutar dem 1792 e Kr. Men Cuninghame hänvisar inte till de ”sju tiderna” i Dan. 4 (eller 3 Mos. 26) utan fördubblar helt enkelt de 1260 åren med hänvisning till en äldre uttolkare, Joseph Mede, som levde på 1600-talet. Mede hade visserligen kastat fram tanken att hedningarnas tider kunde syfta på de fyra riken som började med Babylon, men han angav aldrig att denna period var 2520 år. (Mede, *The Works*, London 1664, bok 4, sid. 908-910, 920) Senare under diskussionerna kopplar ”Anastasius” (Henry Drummond) de 2520 åren till de ”sju tiderna” i 3 Mos. 26. Han ”korrigerar” också ”Sophrons” startpunkt från 728 till 722 f Kr och kan därför avsluta perioden 1798 e Kr. (*Dialogues*, vol. 1, sid. 324, 325)

(24) Froom, vol. III (1946), sid. 576.

(25) E. Bickersteth, *A Scripture Help*, först utgiven 1815. Efter år 1832 började Bickersteth predika och skriva om profetierna, vilket också påverkade senare upplagor av *A Scripture Help*. Det återgivna citatet är hämtat ur den 20:e upplagan, London 1850, sid. 235.

(26) W. Miller, ”A Dissertation on Prophetic Chronology,” *The First Report of the General Conference of Christians Expecting the Advent of the Lord Jesus Christ* (Boston 1842), sid. 5.

(27) Froom, vol. IV, sid. 699-701, 726-737.

(28) ”Att jag tagit miste ifråga om tidpunkten erkänner jag villigt, och jag har ingen önskan att försvara mitt handlingsätt, mer än att jag har drivits av rena motiv och att det har lett till Guds ära. Mina fel och misstag litar jag på att Gud kommer att förlåta”, osv. *Wm. Miller's Apology and Defense* (Boston 1845), sid. 33, 34. Detta var en ödmjuk och ärlig bekännelse, tyvärr alltför sällsynt bland självutnämnda profeter tiderna igenom.

(29) Froom, vol. IV, sid. 888.

(30) Ingemar Lindén, *Biblicism, Apokalyptik, Utopi* (= Acta Universitatis Upsalienses. Studia Historico-Ecclesiastica Upsaliensia, vol. 19. Uppsala: Gummessons Förlag, 1971), sid. 66, 67.

(31) År 1964 uppgick denna grupp i Advent Christian Church, som i dag är det mest framträdande adventistsamfundet i USA vid sidan av sjundedagsadventisterna.

(32) Nelson H. Barbour, *Evidences for the Coming of the Lord in 1873; or the Midnight Cry*, 2:a uppl. (Rochester, N. Y., 1871), sid. 32.

(33) *Ibid.*, sid. 33.

(34) E. B. Elliott, *Horae Apocalypticæ*, 4:e uppl. (London 1851), vol. IV. Tabellen är inskjuten mellan sidorna 236 och 237.

(35) Jonas Wendell, *The Present Truth: or, Meat in Due Season* (Edenboro, PA.), 1870, pp. 27, 34, 35. Jfr. svenska Zions Vakt-Torn och förkunnare av Kristi närvaro, numret för juni-juli 1907, sid. 101.

(36) Nelson H. Barbour, *Evidences for the Coming of the Lord in 1873; or the Midnight Cry* (Rochester, N.Y., 1870). Jfr. Barbour's tidskrift *Herald of the Morning* (Rochester, N.Y.), aug. 1879, sid. 28, och sept. 1879, sid. 36.

(37) *Zion's Watch Tower*, Pittsburgh, Pa., okt.-nov. 1881, sid. 3 (= *Reprints*, sid. 289); *The Midnight Cry*, and *Herald of the Morning*, mars 1874, sid. 50.

(38) *Zion's Watch Tower*, okt.-nov. 1881, sid. 3 (= *Reprints*, sid. 289).

(39) Denna idé om Jesu återkomst hade ursprungligen presenterats omkring 1828 av bankmannen Henry Drummond, som kom att ägna profetiorna stort intresse. Idén blev sedan mycket populär bland uttolkare av profetiorna under hela 1800-talet. Särskilt darbyisterna bidrog kraftigt till att popularisera idén. Den diskuterades ingående i ledande millennialistiska tidskrifter, i England i *Quarterly Journal of Prophecy* (1849-1873) och *The Rainbow* (1864-1887) och i USA i *Prophetic Times* (1863-1881). Huvudredaktör för den sistnämnda tidskriften (som var välkänd även i adventistiska kretsar och lästes bl a av Charles Taze Russell) var den kände lutherske prästmannen Joseph A. Seiss. – En ingående historisk undersökning av idéns uppkomst och spridning finns publicerad i tidskriften *The Christian Quest*, vol. 1:2, 1988, sid. 37-59, och vol. 2:1, 1989, sid. 47-58. (Denna tidskrift gavs ut av Christian Renewal Ministries, P.O. Box 32141, San Jose, CA 95132, USA.)

(40) *Zion's Watch Tower*, okt.-nov. 1881, sid. 3, och febr. 1881, sid. 3 (= *Reprints*, sid. 289 och 188).

(41) *Zion's Watch Tower*, april 1880, sid. 7 (= *Reprints*, sid. 88).

(42) Barbour var inne på beräkningen redan i *Herald of the Morning* för juni och juli 1875. Men slutåret 1914 nämndes inte direkt förrän i numret för september 1875 där han skrev: "Jag tror att även om evangelieåldern kommer att sluta år 1878, kommer inte judarna att återupprättas i Palestina förrän 1881; och att 'hedningarnas tider', dvs. deras sju profetiska tider på 2520 eller två gånger 1260 år, som började när Gud gav alla i Nebukadnessars hand år 606 f Kr, inte slutar förrän 1914 e Kr, eller om 40 år." (Sid. 52) En utförligare framställning av beräkningen publicerades sedan på sidorna 74-76 i *Herald of the Morning* för oktober 1875.

Barbour var inte den förste som beräknade att "hedningarnas tider" började 606 f Kr och skulle sluta år 1914. Barbour var väl förtrogen med flera av de tidigare uttolkarnas beräkningar, inklusive J. A. Browns och E. B. Elliotts. Elliott, som hade valt 727 f Kr som begynnelseår för hedningarnas tider, skrev t ex att "de kan rentav ännu naturligare räknas från Nebukadnessars eget tillträdesår och invasion av Juda, 606 f Kr." (*Horae Apocalypticæ*, vol. IV, London 1851, sid. 238) Det bör observeras att enligt Elliott var 606 f Kr Nebukadnessars tillträdesår, medan året 606 f Kr enligt Barbour var Nebukadnessars 18:e regeringsår, då Jerusalem förstördes. De båda beräkningarna var därför långt ifrån identiska. Se vidare Tabell 2.

(43) Svenska Zions Vakt-Torn, juni-juli 1907, sid. 101.

(44) *Ibid.*, sid. 101. Russell hade nått fram till denna slutsats något år tidigare, förmodligen under inflytande av Joseph Seiss' skrifter. Se fotnot 39 ovan.

(45) *Ibid.*, sid. 102.

(46) Detta antyds också av Russell själv, t ex i extraupplagan av *Zion's Watch Tower* för 25 april 1894 (= *A Conspiracy Exposed*): "När vi först möttes hade han mycket att lära av mig om alltings återställelse ... liksom jag hade mycket att lära av honom angående tid". (Sid. 100)

(47) *Tiden är nära* (= band 2 i serien *Studier i Skriften*), svenska upplagan 1913, sid. 75, 76.

(48) *Zion's Watch Tower*, juli 1894 (= *Reprints*, sid. 1677)

(49) *Reprints*, sid. 2876.

(50) *Reprints*, sid. 3389; jfr. sv. *Zions Vakt-Torn*, december 1904, sid. 176.

(51) *Zion's Watch Tower*, oktober 1904, sid. 296-298. (= *Reprints*, sid. 3436-3438.)

(52) *Ibid.*, 15 aug. 1904, sid. 215. (= *Reprints*, sid. 3415; kursiverat här.)

(53) *Ibid.*, 15 nov. 1904, sid. 342-344; 15 juni 1905, sid. 179-186. (= *Reprints*, sid. 3459-3460; 3574-3579.)

(54) *Tiden är nära*, sv. uppl. 1913, sid. 173.

(55) *Zion's Watch Tower*, 1 okt. 1907, sid. 294, 295. (= *Reprints*, sid. 4067; jfr. sv. *Vakt-Tornet*, nov. 1910, sid. 164-166.)

(56) *Ibid.*

(57) *The Watch Tower*, 1 dec. 1912, sid. 377, 378. (= *Reprints*, sid. 5141, 5142.) Eftersom första världskrigets utbrott 1914 kom att bli en viktig milstolpe i modern historia valde man att behålla 1914 som slutdatum för "hedningarnas tider". För att ändå uppnå totalsumman 2520 år måste i stället utgångspunkten skjutas ett år tillbaka till 607 f Kr. Men fastän några "bibelforskare" redan på ett tidigt stadium föreslog denna "lösning" av problemet (se t ex fotnoten på sid. 32 i boken *Great Pyramid Passages* av John och Morton Edgar, 2:a uppl, 1924, och J. O. Melinder i sv. *Vakt-Tornet*, 1 maj 1918, sid. 141, 142), gjordes inte denna "justering" förrän 1943, i boken *Sanningen skall göra eder fria*, sid. 232-242. Jfr. boken *Himmelriket är nära*, 1948 (eng. 1944), sid. 184.

(58) *Reprints*, sid. 5249.

(59) *Reprints*, sid. 5328. Kursiverat här.

(60) *The Watch Tower*, 1 jan. 1914, sid. 3. (= *Reprints*, sid. 5373.)

(61) *Ibid.*, sid. 4, 5. (= *Reprints*, sid. 5374.)

(62) *The Watch Tower*, 1 maj 1914, sid. 134, 135. (= *Reprints*, sid. 5450.)

(63) *The Watch Tower*, 1 juli 1914, sid. 207. (= *Reprints*, sid. 5496 och sv. *Vakt-Tornet*, 1 aug. 1914, sid. 239.) Kursiverat här.

(64) *The Watch Tower*, 15 aug. 1914, sid. 243, 244. (= *Reprints*, sid. 5516.)

(65) *The Watch Tower*, 1 nov. 1914, sid. 327, 328. (= *Reprints*, sid. 5567.)

(66) *The Watch Tower*, 1 nov. 1914, sid. 329. (= *Reprints*, sid. 5568.)

(67) *The Watch Tower*, 1 januari 1915, sid. 3. (= *Reprints*, sid. 5601.)

- (68) *The Watch Tower*, 15 september 1915, sid. 281, 282. (= *Reprints*, sid. 5769.)
- (69) *The Watch Tower*, 15 februari 1916, sid. 51, 52. (= *Reprints*, sid. 5852.)
- (70) *The Watch Tower*, 15 april 1916, sid. 127. (= *Reprints*, sid. 5888.)
- (71) *The Watch Tower*, 1 september 1916, sid. 263, 264. (= *Reprints*, sid. 5950.)
- (72) Se avsnittet "Förväntningarna på 1914" ovan. Under lång tid efter 1914 höll "bibelforskarna" fast vid att den "stora vedermodan" (Matt. 24:21,22) verkligen hade börjat år 1914, men år 1969 övergav Sällskapet Vaktornet till sist denna idé.
- (73) Som en av rörelsens mest framträdande företrädare, A. H. Macmillan, berättar på sidorna 48 och 49 i sin bok *En vandring i tro* (AB Widox, Malmö, 1958), var Russell själv i början av 1914 beredd att tillgripa denna "förklaring" om hans förutsägelser skulle slå fel.
- (74) Se boken "*Nya himlar och en ny jord*" (utgiven av Sällskapet Vaktornet, eng. 1953, sv. 1958), sid. 221. Ända fram till 1922, dvs i över fyrtio år, hade man lärt att Guds rike hade börjat upprättas i himlen 1878, en lära som nu alltså flyttades fram till 1914. — Se *Studier i Skriften*, band 2 (eng. 1889, sv. uppl. 1912), sid. 99, 100.
- (75) Se artikeln "Nationens födelse" i sv. *Vakt-Tornet*, 15 maj 1925, sid. 147-153.
- (76) *The Watch Tower*, 1 okt. 1922, sid. 298; 1 nov. 1922, sid. 334. (Jfr. sv. *Vakt-Tornet*, 1 jan. 1923, sid. 7.)
- (77) Se *Från det förlorade paradiset till det återvunna paradiset* (utg. av Sällskapet Vaktornet, eng. 1958, sv. 1961), sid. 192.
- (78) År 1929 lärde man fortfarande att "Skriften visar, att Herren Jesu Kristi andra närvaro började år 1874 e. Kr." (Boken *Profetiorna*, utg. av Sällskapet Vaktornet 1929, sv. uppl. sid. 66.) Men två år senare hade återkomsten utan närmare förklaringar flyttats fram till 1914: "År 1914 kom Herren Jesus för andra gången". (Småboken *Riket som är världens hopp*, utg. av Sällskapet Vaktornet, sv. 1931, sid. 57.)
- (79) *Jehovah's Witnesses in the Divine Purpose* (Brooklyn, New York: Watchtower Bible & Tract Society, 1959), sid. 31.
- (80) Citerat av I. F. Clarke i boken *Voices Prophesying War 1763-1984* (London: Oxford University Press, 1966), sid. 66, 67.
- (81) *Ibid.*, sid. 59.
- (82) Citerat av Theodore Graebner i boken *War in the Light of Prophecy. "Was it Foretold?" A Reply to Modern Chiliasm* (St. Louis, Mo.: Concordia Publishing House, 1941), sid. 14, 15.
- (83) Dwight Wilson, *Armageddon Now!* (Tyler, Texas: Institute for Christian Economics, 1977, reviderad 1991), sid. 36, 37.
- (84) *Ibid.*, sid. 37.
- (85) Graebner, *op. cit.*, sid. 8, 9.
- (86) *Ibid.*, sid. 9, 10.
- (87) *Reprints*, sid. 720.
- (88) *Reprints*, sid. 899.
- (89) *Reprints*, sid. 1354-1356.
- (90) *Jehovas vittnen – förkunnare av Guds kungarike* (Brooklyn, New York: Watchtower Bible and Tract Society, svenska utgåvan 1994), sid. 134.

(91) *Ibid.*, sid. 134. Kursiverat av Sällskapet.

(92) Sällskapet Vaktornet ger inga specifika källhänvisningar. E. B. Elliott publicerade sina beräkningar i *Horæ Apocalypticæ*, 1:a uppl. (London: Seeley, Burnside, and Seeley, 1844), Vol. III, sid. 1429-1431. Robert Seeley publicerade sina beräkningar i *An Atlas of Prophecy: Being the Prophecies of Daniel & St. John* (London: Seeley's, 1849), sid. 9.

(93) Den icke namngivna publikationen var tidskriften *The Prophetic Times*. Beräkningen presenterades i artikeln "Prophetic Times. An Inquiry into the Dates and Periods of Sacred Prophecy," skriven av en anonym uttolkare och publicerad i decembernumret 1870, sid. 177-184. Skribenten presenterar på sidorna 178 och 179 *tolv olika begynnelseår för hedningarnas tider från 728 till 598 f Kr. Han kommer därför till tolv olika slutår för perioden, från 1792 till 1922 e Kr!* Året 1914 är det näst sista i raden. Den beräkningen utgår från Nebukadnessars *tillträdesår*, som författaren i likhet med Elliott och Seeley daterar till 606 f Kr. Även han följer alltså en kronologi som daterar Jerusalems förstörelse till 588 eller 587 f Kr, inte till 606 f Kr som i Russells skrifter eller 607 f Kr som i senare publikationer av Sällskapet Vaktornet.

(94) Som tidigare visats i detta kapitel räknade även Barbour och Russell hedningarnas tider från 606 f Kr, även om detta ansågs vara tidpunkten för Jerusalems förstörelse i Nebukadnessars 18:e regeringsår.

Årtalet 606 f Kr finns inte omnämnt någonstans i Sällskapets historiebok, troligen därför att Sällskapet alltsedan 1944 använder 607 f Kr som utgångspunkt. Att påminna läsarna om det tidigare året skulle därför kännas förvirrande, åtminstone för de läsare som aldrig har hört talas om det. Hur Sällskapet år 1944 (i boken *"Himmelriket är nära"*, sv. 1948) lyckades ändra begynnelseåret från 606 till 607 f Kr och ändå behålla 1914 som slutåret är en särskild och märklig historia, som har skildrats i småboken *The Watchtower Society and Absolute Chronology* (Lethbridge, Alberta, Canada, 1981), författad av "Karl Burganger" (en pseudonym jag använde på den tiden eftersom jag då fortfarande tillhörde Jehovas Vittnen).

(95) *Tiden är nära* (= band 2 i serien *Millennii Dagning*, senare *Studier i Skriften*), sv. uppl. 1913, sid. 71-102.

(96) *Jehovas vittnen – förkunnare av Guds kungarike* (sv. övers. 1994), sid. 135.